

Miejsce na oznaczenie dokumentu: na pierwszej stronie należy wstawić ciąg znaków zawierający znak Funduszy Europejskich wraz z nazwą programu, znak barw Rzeczypospolitej Polskiej oraz znak Unii Europejskiej z nazwą funduszu, z którego współfinansowany jest projekt.

Umowa o dofinansowanie nr

Projektu „.....”¹

w ramach działania priorytet.....

Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027²

zawarta w dnia dniu, o którym mowa w § 25 ust. 9³, zwana dalej: „Umową”, pomiędzy

..... z siedzibą w....., zwanym/-ną dalej „**Institucją Pośredniczącą**”,

reprezentowanym/-ą przez

..... (imię, nazwisko, pełniona funkcja)

na podstawie⁴ z dnia....., którego⁵ stanowi **załącznik nr 1** do Umowy,

a

..... (nazwa i forma prawna/imię i nazwisko Beneficjenta)

z siedzibą /zamieszkałym/-łą w

....., NIP.....

REGON..... zwanym/-ną dalej „**Beneficjentem**”

reprezentowanym/-ną przez

....., (imię i nazwisko, pełniona funkcja)

¹ Należy wpisać tytuł i numer Projektu.

² Wzoru nie stosuje się do projektów w ramach Priorytetu VIII Pomoc techniczna.

³ Niepotrzebne należy wykreślić w zależności od formy zawarcia Umowy.

⁴ Należy wpisać pełnomocnictwo, upoważnienie lub inny dokument, z którego wynika umocowanie reprezentującego do działania w imieniu i na rzecz Instytucji Pośredniczącej.

⁵ Należy wpisać formę dokumentu.

na podstawie⁶ z dnia....., którego⁷ stanowi **załącznik nr 2** do Umowy,

zwanymi dalej „Stronami”

Działając na podstawie art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1079), zwanej dalej „ustawą” i art. 206 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634), zwanej dalej „ustawą o finansach publicznych” oraz mając na uwadze postanowienia:

- 1) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2021/1060”,
- 2) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 60, z późn. zm.),
- 3) Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 30 listopada 2021 r., zatwierdzonej przez Komisję Europejską w dniu 30 czerwca 2022 r.,
- 4) Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, zwanego dalej „FEnIKS”, przyjętego uchwałą Rady Ministrów z dnia 4 stycznia 2022 r., zatwierdzonego decyzją Komisji Europejskiej z dnia 6 października 2022 r. oraz Szczegółowego opisu priorytetów Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, zwanego dalej „SzOP FEnIKS”,
- 5) rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz.U.U.E.L.2014.187.1 z dnia 17 czerwca 2014 r. z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem KE nr 651/2014”,
- 6) Porozumienia w sprawie w sprawie systemu realizacji Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 dla priorytetów VII Kultura, VIII Pomoc techniczna zawartego pomiędzy Ministrem Funduszy i Polityki Regionalnej a Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego w dniu 14 grudnia 2022 r.,

a także zważywszy, że:

⁶ Należy wpisać pełnomocnictwo, upoważnienie lub inny dokument, z którego wynika umocowanie reprezentującego do działania w imieniu i na rzecz Beneficjenta.

⁷ Należy wpisać formę dokumentu.

- 1) Projekt służy interesowi publicznemu poprzez przyczynianie się do efektywnej realizacji celów FEnIKS, co uzasadnia udzielenie Beneficjentowi dofinansowania ze środków publicznych,
- 2) podstawowym celem Stron jest zrealizowanie Projektu przez Beneficjenta w pełnym zakresie i zgodnie z przyjętymi założeniami FEnIKS,
- 3) niezbędne jest zapewnienie zgodności zasad wdrażania FEnIKS z wytycznymi wydawanymi przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na podstawie ustawy,
- 4) prawidłowe zarządzanie środkami publicznymi wymaga stworzenia skutecznych mechanizmów w zakresie monitorowania, sprawozdawczości, ewaluacji i kontroli ich wydatkowania, w celu uniknięcia ewentualnych błędów i nieprawidłowości,
- 5) niezbędne jest zapewnienie odpowiednich środków informacyjnych i promocyjnych w celu uświadomienia opinii publicznej roli środków publicznych przekazywanych na realizację Projektu,

Strony Umowy uzgadniają, co następuje:

§ 1.

Przedmiot Umowy

1. Przedmiotem Umowy jest udzielenie Beneficjentowi dofinansowania na realizację Projektu „.....”¹ w ramach FEnIKS oraz określenie praw i obowiązków Stron Umowy związanych z realizacją Projektu.
2. Umowa stanowi umowę o dofinansowanie projektu, o której mowa w art. 2 pkt 32 lit. a ustawy.

§ 2.

Definicje

Ilekroć w Umowie jest mowa o:

- 1) **CST2021** – należy przez to rozumieć centralny system teleinformatyczny wspierający realizację programów, o którym mowa art. 4 ust. 2 pkt 6 ustawy,
- 2) **danych osobowych** – należy przez to rozumieć dane osobowe w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (zwanego dalej: ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016 r., str.1, z późn. zm.) przetwarzane przez Strony w celu wykonywania zadań wynikających z Umowy,
- 3) **dniu roboczym** – należy przez to rozumieć każdy dzień tygodnia od poniedziałku do piątku, z wyłączeniem dni wolnych od pracy wskazanych ustawą z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz.U. z 2020 r., poz. 1920),

- 4) **dofinansowaniu** – należy przez to rozumieć dotację celową⁸ i płatności przyznane Beneficjentowi na podstawie Umowy,
- 5) **dotacji celowej** – należy przez to rozumieć wsparcie udzielane Beneficjentowi ze środków z budżetu państwa nie pochodzących z budżetu środków europejskich, o którym mowa w art. 117 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, przeznaczone na realizację Projektu w wysokości określonej w § 6 Umowy⁹,
- 6) **Harmonogramie Projektu** – należy przez to rozumieć:
 - 1) Harmonogram Realizacji Projektu ,
 - 2) Harmonogram Płatności¹⁰,stanowiące odpowiednio **załączniki nr 3 i 4** do Umowy,
 - 3) Harmonogram Płatności w SL2021, który Beneficjent ma obowiązek przekazać w ciągu 3 dni roboczych od dnia uzyskania dostępu do SL2021. Do czasu uruchomienia odpowiedniego formularza w aplikacji SL2021 Projekty, Beneficjent jest zobowiązany przekazywać Harmonogram Płatności w SL2021 w formie pliku xlsx. Wzór dokumentu wraz z instrukcją jego wypełniania stanowi **załącznik nr 18** do Umowy,
- 7) **Instytucji Zarządzającej (IZ)** – należy przez to rozumieć ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, którego obsługę w zakresie realizacji FEnIKS zapewnia komórka organizacyjna w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego odpowiedzialna za przygotowanie i realizację FEnIKS, wskazana w SzOP FEnIKS,
- 8) **korekcie finansowej** – należy przez to rozumieć kwotę, o jaką pomniejsza się dofinansowanie w związku ze stwierdzoną nieprawidłowością,
- 9) **nadużyciu finansowym** – należy przez to rozumieć nadużycie finansowe o którym mowa w art. 3 ust. 2 i art. 4 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz. Urz. UE. L 198 z 28.07.2017, str. 29),
- 10) **nieprawidłowości** – należy przez to rozumieć nieprawidłowość indywidualną, o której mowa w art. 2 pkt 31 rozporządzenia nr 2021/1060, tj. każde naruszenie mającego zastosowanie prawa, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie go nieuzasadnionym wydatkiem,
- 11) **okresie kwalifikowania wydatków** – należy przez to rozumieć okres realizacji Projektu, w którym mogą być ponoszone wydatki kwalifikowalne,
- 12) **okresie realizacji Projektu** – należy przez to rozumieć okres kwalifikowania wydatków,
- 13) **organach ścigania** – należy przez to rozumieć organy o których mowa w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 1375 z późn. zm.), do właściwości których należy wykrywanie przestępstw i ściganie ich sprawców poprzez prowadzenie dochodzeń i śledztw (w tym w szczególności Prokuraturę, Policję, Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralne Biuro Antykorupcyjne, a także inne organy mające odpowiednie uprawnienia),

⁸ Należy wykreślić jeśli nie dotyczy.

⁹ Należy wykreślić jeśli nie dotyczy.

¹⁰ Należy wykreślić, jeżeli w ocenie Instytucji Pośredniczącej załącznik w postaci papierowej nie jest wymagany.

- 14) **pakcie uczciwości** (ang. integrity pact) – należy przez to rozumieć zainicjowany przez Transparency International mechanizm partycypacji i obywatelskiego monitoringu inwestycji publicznych pod kątem zagrożenia nieprawidłowościami, korupcją i innymi nadużyciami. Pakt jest specjalną umową między zamawiającym, wykonawcą i partnerem społecznym. Pakt Uczciwości opiera się na założeniu, że podmiot publiczny i wykonawca przedstawiający ofertę potwierdzają, iż w ramach konkretnego przetargu będą postępować w sposób przejrzysty i odpowiedzialny - zarówno na etapie starania się o kontrakt, jak i w czasie jego realizacji. Zgadzają się także na monitorowanie całego procesu udzielenia zamówienia i jego realizacji przez społecznego obserwatora,
- 15) **personelu Projektu** – należy przez to rozumieć personel projektu w rozumieniu *Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027*,
- 16) **płatniku** – należy przez to rozumieć podmiot dokonujący wypłaty dofinansowania na rzecz Beneficjenta¹¹,
- 17) **płatności** – należy przez to rozumieć wsparcie udzielane Beneficjentowi ze środków publicznych pochodzących z budżetu środków europejskich, o którym mowa w art. 117 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, przeznaczone na realizację Projektu w wysokości określonej w § 6,
- 18) **Projekcie** – należy przez to rozumieć przedsięwzięcie zmierzające do osiągnięcia założonego celu określonego wskaźnikami, zawartymi w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie, z określonym początkiem i końcem realizacji, zatytułowane „_____”¹², zgłoszone przez Beneficjenta we wniosku o dofinansowanie,
- 19) **Projekcie zaawansowanym finansowo** – należy przez to rozumieć Projekt, w ramach którego, przed podpisaniem Umowy o dofinansowanie poniesiono wydatki, które zostaną następnie przedstawione do refundacji w ramach wniosku o płatność i w odniesieniu do którego konieczne jest upewnienie się, że przed dokonaniem pierwszego rozliczenia wydatków, w tym przed podpisaniem Umowy, Projekt ten był realizowany zgodnie z zasadami i regułami obowiązującymi w ramach FEnKS¹³,
- 20) **rachunku bankowym Beneficjenta** – należy przez to rozumieć wskazany przez Beneficjenta¹⁴:
- a)¹⁵ wyodrębniony rachunek bankowy dla potrzeb przekazywania zaliczki, prowadzony przez bank „_____”, o numerze _____, (na dowód czego Beneficjent doręcza poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię umowy z bankiem/kopię zaświadczenia z banku, która stanowi **załącznik nr 5** do Umowy),
- /a)¹⁶ wyodrębnione rachunki bankowe dla potrzeb przekazywania
- dotacji celowej w formie zaliczki, prowadzony przez bank „_____”, o numerze: _____, oraz

¹¹ Płatnikiem płatności jest Bank Gospodarstwa Krajowego. Płatnikiem dotacji celowej jest:

a) instytucja, z którą beneficjent zawarł umowę o dofinansowanie, lub

b) Bank Gospodarstwa Krajowego, jeżeli Instytucja Pośrednicząca zawarła z nim umowę, o której mowa w art. 192 ust 3 ustawy o finansach publicznych.

¹² Należy wpisać tytuł i numer Projektu.

¹³ Należy wykreślić jeżeli nie dotyczy.

¹⁴ W sytuacji, gdy dofinansowanie będzie przekazywane wyłącznie w formie refundacji należy wykreślić klauzulę wskazaną w lit. a, a także z § 8 należy wykreślić postanowienia odnoszące się do zaliczek.

¹⁵ Wykreślić jeśli Beneficjent posiada odrębne rachunki bankowe: dla potrzeb przekazywania zaliczki w formie dotacji celowej oraz dla potrzeb przekazywania zaliczki w formie płatności.

¹⁶ Wykreślić jeśli Beneficjent posiada jeden rachunek bankowy dla przekazywania zaliczki.

- płatności w formie zaliczki, prowadzony przez bank „_____”, o numerze: _____

na dowód czego Beneficjent doręcza poświadczony za zgodność z oryginałem kopie umów z bankami/bankiem¹⁷ lub kopie zaświadczeń z banków/banku¹⁸, które stanowią **załącznik nr 5** do Umowy),

b) rachunek bankowy dla potrzeb przekazywania refundacji poniesionych wydatków, prowadzony przez bank „_____”, o numerze _____, (na dowód czego Beneficjent doręcza poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię umowy z bankiem/kopię zaświadczenia z banku, która stanowi **załącznik nr 6** do Umowy),

- 21) **refundacji** – należy przez to rozumieć dofinansowanie przekazane Beneficjentowi na podstawie Umowy, w celu pokrycia części lub całości wydatków kwalifikowalnych poniesionych w ramach realizacji Projektu,
- 22) **SL2021** – należy przez to rozumieć aplikację główną centralnego systemu teleinformatycznego (CST2021), która służy m.in. do wspierania procesów związanych z obsługą Projektu od momentu podpisania Umowy,
- 23) **społecznym obserwatorem** – należy przez to rozumieć partnera społecznego (zwykle organizację pozarządową), który zawarł porozumienie w ramach paktu uczciwości. Rolą partnera społecznego jest monitorowanie przestrzegania paktu uczciwości,
- 24) **uczestniku projektu** – należy przez to rozumieć osobę, o której mowa w art. 2 pkt 40 rozporządzenia nr 2021/1060,
- 25) **WOD2021** – należy przez to rozumieć aplikację wchodzącą w skład CST2021 wspierającą realizację wybranych aspektów procedury wyboru projektów,
- 26) **wkładzie własnym** – należy przez to rozumieć wkład Beneficjenta do Projektu (pieniężny lub niepieniężny) który nie zostanie Beneficjentowi przekazany w formie dofinansowania (różnica między kwotą wydatków kwalifikowalnych a kwotą dofinansowania przekazaną Beneficjentowi, zgodnie ze stopą dofinansowania dla Projektu¹⁹),
- 27) **wniosku o dofinansowanie** – należy przez to rozumieć wniosek o przyznanie środków na realizację Projektu w ramach FEnKS o numerze , złożony przez Beneficjenta w aplikacji WOD2021,
- 28) **wniosku o płatność** – należy przez to rozumieć wniosek o płatność Beneficjenta, o którym mowa w art. 29 ust. 1 ustawy oraz w *Zaleceniach w zakresie wzoru wniosku o płatność beneficjenta w ramach Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027*,
- 29) **wniosku o płatność końcową** – należy przez to rozumieć wniosek o płatność, który jest ostatnim wnioskiem o płatność składanym w ramach Projektu,
- 30) **wydatku kwalifikowalnym** – należy przez to rozumieć koszt lub wydatek poniesiony w związku z realizacją Projektu, który spełnia kryteria refundacji lub rozliczenia (w przypadku systemu zaliczkowego) zgodnie z Umową,

¹⁷ Niepotrzebne wykreślić

¹⁸ Niepotrzebne wykreślić

¹⁹ Stopa dofinansowania dla Projektu rozumiana jako % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych

- 31) **wykonawcy** – należy przez to rozumieć osobę fizyczną niebędącą personelem Projektu, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej, która oferuje na rynku wykonanie robót budowlanych lub obiektu budowlanego, dostawę produktów lub świadczenie usług lub ubiega się o udzielenie zamówienia, złożyła ofertę lub zawarła umowę w sprawie zamówienia w Projekcie realizowanym w ramach FEnIKS,
- 32) **zaliczce** – należy przez to rozumieć dofinansowanie przekazane Beneficjentowi jednorazowo bądź w kilku transzach na podstawie Umowy, z góry na realizację Projektu, z obowiązkiem rozliczenia zgodnie z przepisami prawa krajowego i unijnego oraz Umową,²⁰
- 33) **zamówieniu** – należy przez to rozumieć umowę odpłatną, zawartą pomiędzy Beneficjentem a wykonawcą, której przedmiotem jest nabycie przez zamawiającego od wybranego wykonawcy robót budowlanych, dostaw lub usług,
- 34) **zasadzie DNSH** – należy przez to rozumieć zasadę „nie czyni poważnych szkód” (*Do No Significant Harm*) w rozumieniu art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz. Urz. UE L 198 z 18.06.2020 r., str. 13, z późn. zm.),
- 35) **zasadzie konkurencyjności** – należy przez to rozumieć zbiór warunków kwalifikowalności wydatków dotyczących zasady konkurencyjności określonych w *Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027*.

§ 3.

Zasady systemu realizacji FEnIKS

1. Instytucja Pośrednicząca, zgodnie z przyjętym przez Radę Ministrów systemem realizacji FEnIKS, w zakresie wykonania Umowy działa jako jej strona na podstawie porozumienia zawartego z IZ w dniu 14 grudnia 2022 r.
2. IZ jest uprawniona do samodzielnego i niezależnego korzystania z uprawnień przewidzianych dla Instytucji Pośredniczącej na podstawie Umowy w zakresie przeprowadzenia kontroli, żądania przedstawienia dokumentów lub wyjaśnień, uznania całości lub części wydatków za niekwalifikowalne lub zażądania od Instytucji Pośredniczącej rozwiązania Umowy.
3. Beneficjent oświadcza, że zapoznał się z zasadami związanymi z systemem realizacji FEnIKS, o których mowa w ust. 1 i 2 oraz, że je akceptuje.
4. Beneficjent oświadcza, że nie został wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania zgodnie z art. 61 ust. 3 pkt 2 ustawy a także, że Projekt nie jest projektem zakończonym w rozumieniu art. 63 ust. 6 rozporządzenia nr 2021/1060 i *Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027*.

§ 4.

Zasady realizacji Projektu

²⁰ W przypadku gdy w Projekcie dofinansowanie nie będzie przekazywane w formie zaliczki z Umowy należy wykreślić postanowienia dotyczące zaliczek

1. Beneficjent zobowiązuje się do zrealizowania Projektu w pełnym zakresie, zgodnie z Umową i jej załącznikami, z należytą starannością, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa krajowego i unijnego oraz procedurami o których mowa w art. 184 ustawy o finansach publicznych, w tym do osiągnięcia i zachowania przez okres wskazany w § 17 ust. 1 wskaźników Projektu. Beneficjent zobowiązuje się w szczególności do przestrzegania i stosowania:
 - 1) zasad polityk unijnych, które są dla niego wiążące, w tym przepisów dotyczących konkurencji, pomocy publicznej, udzielania zamówień publicznych, ochrony środowiska oraz polityki równych szans,
 - 2) wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego o których mowa w art. 2 pkt 38 ustawy, w wersji obowiązującej na dzień dokonywania odpowiedniej czynności lub operacji związanej z realizacją Projektu, chyba że inaczej określono w treści samych wytycznych, w tym w szczególności:
 - a) Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027,
 - b) Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027,
 - c) Wytycznych dotyczących kontroli realizacji programów polityki spójności na lata 2021-2027,
 - d) Wytycznych dotyczących informacji i promocji Funduszy Europejskich na lata 2021-2027,
 - e) Wytycznych dotyczących warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2021-2027,
 - f) Wytycznych dotyczących zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym hybrydowych na lata 2021-2027,
 - g) Wytycznych dotyczących sposobu korygowania nieprawidłowych wydatków na lata 2021-2027,
 - 3) ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm.),
 - 4) zasad programu pomocowego przyjętego²¹,
 - 5) SzOP FEnIKS,
 - 6) Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169, z późn. zm., zwanej dalej „KPON”), a w sposób szczególny do stosowania przepisów: art.²²,
 - 7) Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej z dnia 6 czerwca 2016 r. (Dz. Urz. UE C 202 z 7.06.2016, str. 389, zwanej dalej „KPP”), a w sposób szczególny do stosowania przepisów art.²³.
2. Beneficjent oświadcza, że zapoznał się z treścią wytycznych, o których mowa w ust. 1 pkt 2. Treść wytycznych i ich zmian oraz termin, od którego wytyczne lub ich zmiany są

²¹ Wykreślić klauzulę, jeśli w działaniu nie występuje pomoc publiczna.

²² Należy wpisać właściwe przepisy KPON, zgodnie z przeprowadzoną przez IP analizą oraz specyfiką Projektu.

²³ Należy wpisać właściwe przepisy KPP, zgodnie z przeprowadzoną przez IP analizą oraz specyfiką Projektu.

stosowane, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego, podaje do publicznej wiadomości w trybie określonym w art. 5 ust. 5 i 6 ustawy.

3. W przypadku, gdy ogłoszona w trakcie realizacji Projektu (po zawarciu Umowy) wersja *Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027*, aktualna na dzień dokonywania oceny wydatku (np. podczas weryfikacji wniosku o płatność Beneficjenta lub kontroli), wprowadza rozwiązania korzystniejsze dla Beneficjenta, do oceny kwalifikowalności wydatków, stosuje się wersję ww. wytycznych obowiązującą na dzień dokonywania oceny wydatku. W przypadku wprowadzenia korzystnych dla Beneficjenta zmian w warunkach kwalifikowalności wydatków, które mogą mieć wpływ na wynik oceny kwalifikowalności już poniesionych i ocenionych wydatków, do czasu zatwierdzenia ostatniego wniosku o płatność Beneficjenta w Projekcie, Beneficjent może wystąpić o ponowną ocenę kwalifikowalności wydatków zgodnie z obowiązującymi na chwilę ponownej oceny, bardziej korzystnymi warunkami. Niezależnie od powyższego, jednak ostateczna decyzja w przedmiocie ponownej oceny kwalifikowalności wydatków w oparciu o bardziej korzystne warunki należy do Instytucji Pośredniczącej.

Do oceny prawidłowości umów zawartych w ramach realizacji Projektu w wyniku przeprowadzonych postępowań, w tym postępowań przeprowadzonych zgodnie z wymogami określonymi w podrozdziale 3.2 *Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027*, stosuje się wersję ww. wytycznych obowiązującą w dniu wszczęcia postępowania²⁴, które zakończyło się zawarciem danej umowy. W przypadku wprowadzenia korzystnych dla Beneficjenta zmian w warunkach kwalifikowalności wydatków, do czasu zatwierdzenia ostatniego wniosku o płatność Beneficjenta w Projekcie, IZ może wydać zgodę na obniżenie lub odstąpienie od nałożenia korekty finansowej za naruszenie wymogów określonych w ww. wytycznych, właściwych dla oceny prawidłowości umów. Ostateczna decyzja w przedmiocie wydania zgody (lub jej braku) należy do IZ.

4. Beneficjent zobowiązuje się zrealizować Projekt zgodnie z:
 - 1) zatwierdzonym wnioskiem o dofinansowanie,
 - 2) Opisem Projektu, stanowiącym **załącznik nr 7** do Umowy, określającym m.in. zakres rzeczowy Projektu,
 - 3) Harmonogramem Projektu, który powinien zawierać dane zgodne z zawartymi w SL2021,
 - 4) Harmonogramem uzyskiwania decyzji administracyjnych, stanowiącym załącznik do Umowy.²⁵
5. Zmiana warunków realizacji Projektu, która powodowałaby niezgodność Projektu z zatwierdzonym wnioskiem o dofinansowanie, wymaga uprzedniej zgody Instytucji Pośredniczącej. Wniosek o zmianę i stanowisko w sprawie zgody Instytucji Pośredniczącej następuje za pośrednictwem SL2021.
6. Zmiana warunków realizacji Projektu, która powodowałaby niezgodność z Opisem Projektu, wymaga uprzedniej zgody Instytucji Pośredniczącej oraz aneksowania Umowy.

²⁴ Pojęcie „wszczęcia postępowania” jest rozumiane w taki sposób, w jaki definiują je właściwe *Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027*.

²⁵ Należy wykreślić jeżeli wykreśleniu podlega § 4a. W przypadku w którym § 4a nie został wykreślony, odniesienie w Umowie do Harmonogramu uzyskiwania decyzji administracyjnych dotyczy przypadków, w których stanowi on załącznik do Umowy.

Wniosek o zmianę i stanowisko w sprawie zgody Instytucji Pośredniczącej następuje za pośrednictwem SL2021. Wyrażenie przez Instytucję Pośredniczącą zgody nie ma charakteru wiążącego i ostatecznego, a zmiana dla swojej skuteczności wymaga złożenia przez obie Strony Umowy zgodnych oświadczeń woli w formie aneksu.

7. Zmiany w zakresie wskaźników zawartych w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie wymagają każdorazowo uprzedniej zgody Instytucji Pośredniczącej oraz aneksowania Umowy. Możliwość wydania zgody na takie zmiany oceniane są każdorazowo z uwzględnieniem zasad weryfikacji osiągnięcia efektów rzeczowych Projektu określonych w § 11. W określonych tam przypadkach zgoda skutkować może, zgodnym z zasadą proporcjonalności, pomniejszeniem dofinansowania. Wniosek o zmianę i stanowisko w sprawie zgody Instytucji Pośredniczącej następuje za pośrednictwem SL2021. Wyrażenie przez Instytucję Pośredniczącą zgody nie ma charakteru wiążącego i ostatecznego, a zmiana dla swojej skuteczności wymaga złożenia przez obie Strony Umowy zgodnych oświadczeń woli w formie aneksu do Umowy.
8. Dopuszczalność zmian w Projekcie w zakresie warunków jego realizacji, w tym zakresu rzeczowego lub wskaźników, każdorazowo oceniana jest przez Instytucję Pośredniczącą, z uwzględnieniem przesłanek wskazanych w art. 62 ustawy.
9. Zmiana numerów rachunków bankowych Beneficjenta wskazanych w § 2 pkt. 20 nie wymaga aneksowania Umowy. Niezwłocznie po zmianie wskazanych w Umowie rachunków bankowych Beneficjent informuje o tym fakcie Instytucję Pośredniczącą składając oświadczenie, którego wzór stanowi **załącznik nr 8** do Umowy. Oświadczenie jest skuteczne z chwilą jego doręczenia Instytucji Pośredniczącej.
10. Zmiana działań informacyjnych i promocyjnych, określonych w **załączniku nr 7** Opis Projektu, nie wymaga aneksowania Umowy. Wystarczające jest wyrażenie uprzedniej zgody na tę zmianę przez Instytucję Pośredniczącą. Wniosek o zmianę i stanowisko w sprawie zgody Instytucji Pośredniczącej następuje za pośrednictwem SL2021.
11. Z uwzględnieniem ust. 12 i 13, w przypadku, o którym mowa w § 4a ust. 1 lub 2, Beneficjent zobowiązany jest bez zbędnej zwłoki do przedłożenia lub zmiany Harmonogramu uzyskiwania decyzji administracyjnych. Przedłożenie Harmonogramu uzyskiwania decyzji administracyjnych wymaga aneksowania Umowy.²⁶
12. Każda zmiana Harmonogramu Projektu lub Harmonogramu uzyskiwania decyzji administracyjnych²⁷, która nie powoduje wydłużenia okresu realizacji Projektu wymaga uprzedniej zgody Instytucji Pośredniczącej i nie wymaga aneksowania Umowy. Zmiana powinna być przez Beneficjenta uzasadniona. Instytucja Pośrednicząca ustosunkowuje się do zmian zaproponowanych przez Beneficjenta bez zbędnej zwłoki, uzasadniając swoje stanowisko w razie odmowy ich uwzględnienia. Wniosek o zmianę i stanowisko w sprawie zgody Instytucji Pośredniczącej następuje za pośrednictwem SL2021.
13. Zmiana Harmonogramu Projektu lub Harmonogramu uzyskiwania decyzji administracyjnych²⁸, która powodowałaby wydłużenie okresu realizacji Projektu wymaga zgody Instytucji Pośredniczącej i aneksowania Umowy w tym odpowiedniej zmiany § 7 ust.

²⁶ Dotyczy sytuacji, w których zastosowanie ma § 4a. W pozostałych przypadkach ustęp należy wykreślić.

²⁷ Należy wykreślić jeżeli wykreśleniu podlega § 4a. W przypadku w którym § 4a nie został wykreślony, odniesienie w Umowie do Harmonogramu uzyskiwania decyzji administracyjnych dotyczy przypadków, w których stanowi on załącznik do Umowy.

²⁸ Należy wykreślić jeżeli wykreśleniu podlega § 4a. W przypadku w którym § 4a nie został wykreślony, odniesienie w Umowie do Harmonogramu uzyskiwania decyzji administracyjnych dotyczy przypadków, w których stanowi on załącznik do Umowy.

4. Beneficjent jest zobowiązany wystąpić z wnioskiem o wydłużenie okresu realizacji Projektu nie później niż 30 dni przed upływem terminu określonego w § 7 ust. 4. Wniosek o zmianę i stanowisko w sprawie zgody Instytucji Pośredniczącej następuje za pośrednictwem SL2021. Wyrażenie przez Instytucję Pośredniczącą zgody nie ma charakteru wiążącego i ostatecznego, a zmiana dla swojej skuteczności wymaga złożenia przez obie Strony Umowy zgodnych oświadczeń woli w formie aneksu.
14. Niewykonanie wskaźników w Projekcie, rozumiane jako ich nieosiągnięcie lub niezachowanie, może stanowić przesłankę do stwierdzenia nieprawidłowości oraz skutkować nałożeniem korekty finansowej. Zasady określone w § 11 ust. 5-12 regulują stosowany przez Instytucję Pośredniczącą sposób weryfikacji osiągnięcia wskaźników Projektu.
15. Beneficjent zobowiązuje się do realizacji Projektu zgodnie z dokumentem Standardy dostępności dla polityki spójności 2021-2027 (zwanym dalej „Standardy dostępności”), stanowiącym załącznik do *Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027*. W przypadku stwierdzenia naruszeń Standardów dostępności Instytucja Pośrednicząca może zobowiązać Beneficjenta do realizacji działań naprawczych, wskazując termin na ich wdrożenie. W przypadku rażących lub notorycznych naruszeń Standardów dostępności lub uchylania się Beneficjenta od realizacji działań naprawczych, Instytucja Pośrednicząca może uznać część wydatków w Projekcie za niekwalifikowalne w całości lub w części. Oświadczenie o uznaniu części wydatków w Projekcie za niekwalifikowalne w całości lub w części wraz z uzasadnieniem Instytucja Pośrednicząca przekaze Beneficjentowi. Stanowisko Instytucji Pośredniczącej w powyższym zakresie będzie wiążące dla Beneficjenta.
16. Beneficjent realizuje Projekt zgodnie z własnymi procedurami kontroli wewnętrznej adekwatnymi do wielkości podmiotu i rodzaju projektu, zgodnymi z zasadami obowiązującymi w systemie realizacji FEnKS. Zmiany procedur w zakresie zawierania umów związanych z realizacją projektu wymagają akceptacji Instytucji Pośredniczącej.
17. Beneficjent zobowiązuje się wprowadzić i stosować w trakcie realizacji Projektu jak i okresie trwałości Projektu, o którym mowa w art. 65 rozporządzenia nr 2021/1060 odpowiednie działania zapobiegające konfliktowi interesów w rozumieniu art. 61 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylającego rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz. Urz. UE L 193 z 30.7.2018, str. 1, z późn. zm.). W przypadku zidentyfikowania konfliktu interesów lub podejrzenia konfliktu interesów, Beneficjent informuje o tym fakcie Instytucję Pośredniczącą w terminie 7 dni od dnia powzięcia informacji o okolicznościach powodujących lub mogących powodować konflikt interesów, wskazując w zawiadomieniu podjęte środki zaradcze mające na celu zapobieżenie ewentualnej szkodzi lub naprawienie szkody spowodowanej przez konflikt interesów.
18. Beneficjent zobowiązuje się do stosowania wysokich standardów uczciwości i etycznego postępowania we wszystkich procesach związanych z realizacją Projektu.

19. W terminie 30 dni od dnia zawarcia Umowy Beneficjent zobowiązuje się upublicznić, co najmniej na swojej stronie internetowej²⁹, informacje o funkcjonowaniu mechanizmu umożliwiającego sygnalizowanie o potencjalnych nieprawidłowościach lub nadużyciach finansowych, tj. opracowanego i udostępnionego przez IZ narzędzia informatycznego umożliwiającego przekazanie informacji o podejrzeniu wystąpienia nieprawidłowości lub nadużycia finansowego w szczególności poprzez:
- 1) specjalny adres e-mail lub
 - 2) elektroniczny system zgłoszeń za pośrednictwem dedykowanej strony internetowej.
20. Beneficjent zobowiązany jest do poinformowania swoich pracowników, wykonawców oraz zamieszczenia na czas realizacji Projektu w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie Beneficjenta związanej z realizacją Projektu informacji o funkcjonowaniu mechanizmu o którym mowa w ust. 19. Beneficjent zobowiązany jest zaniechać podejmowania działań odwetowych wobec swoich pracowników, wykonawców jak również innych osób powiązanych z realizowanym Projektem, które w dobrej wierze przekazały informację o możliwości wystąpienia nieprawidłowości lub nadużycia finansowego.
21. Beneficjent jest zobowiązany upublicznić, w sposób i w terminie wskazanym w ust. 19 oraz 20, informację o możliwości zgłaszania do IZ lub Instytucji Pośredniczącej podejrzenia o niezgodności Projektu lub działań Beneficjenta z KPON lub KPP. Sygnały, zgłoszenia i lub skargi dotyczące wystąpienia niezgodności Projektu z postanowieniami KPP/KPON mogą przekazywać osoby fizyczne (uczestnicy projektu lub ich pełnomocnicy i przedstawiciele), instytucje uczestniczące we wdrażaniu funduszy Unii Europejskiej, strona społeczna (stowarzyszenia, fundacje), za pomocą (w każdym poniższym przypadku uznaje się zgłoszenie za przekazane w formie pisemnej):
- 1) poczty tradycyjnej - w formie listownej na adres ministerstwa: Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa lub(nazwa i adres Instytucji Pośredniczącej),
 - 2) skrzynki nadawczej e-puap Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej lub (nazwa Instytucji Pośredniczącej),
 - 3) formularza internetowego e-Nieprawidłowości, dostępnego na stronie www.feniks.gov.pl,
 - 4) mechanizmu sygnalistycznego rozumianego jako dedykowany adres e-mail: rownosc.feniks@mfiipr.gov.pl lub naduzycia.feniks@mfiipr.gov.pl
22. Beneficjent jest zobowiązany do rzetelnego oszacowania ryzyka wystąpienia nadużyć finansowych w związku z realizacją Projektu oraz opracowania skutecznych i proporcjonalnych środków przeciwdziałania wystąpieniu nadużyć finansowych. W przypadku projektu, którego całkowity koszt realizacji wynosi co najmniej 10 000 000 zł Beneficjent jest zobowiązany do udokumentowania prowadzenia analizy ryzyka wystąpienia nadużyć finansowych w związku z realizacją Projektu (według wzoru stanowiącego załącznik do Poradnika w zakresie przeciwdziałania nadużyciom finansowym

²⁹ Jeśli Beneficjent nie posiada własnej strony internetowej, wówczas powinien umieścić informacje o mechanizmie na ogólnodostępnej stronie internetowej powiązanej z realizacją projektu (np. stronie gminy na terenie której realizowany jest projekt lub wykonawców, za zgodą tych podmiotów). W przypadku braku takiej możliwości Beneficjent uzgadnia tryb upublicznienia z instytucją podpisującą umowę o dofinansowanie.

wydanego przez IZ lub przy wykorzystaniu własnego narzędzia). Gdy Beneficjent realizuje więcej niż jeden projekt w ramach FEniKS (całkowity koszt realizacji przynajmniej jednego z projektów wynosi co najmniej 10 000 000 zł), wtedy wystarczającym będzie przygotowanie zbiorczej analizy ryzyka nadużyć finansowych obejmującej wspierane projekty.

23. Beneficjent zobowiązuje się do udziału i zapewnienia odpowiedniej współpracy w przypadku podjęcia przez IZ decyzji o objęciu Projektu monitoringiem przez społecznego obserwatora w ramach paktu uczciwości.
24. Beneficjent zobowiązuje się do uwzględnienia w finansowanych w ramach Projektu umowach w sprawie zamówienia publicznego na wykonanie robót budowlanych o wartości co najmniej 10 000 000 zł, zawartych w wyniku rozstrzygnięcia postępowań o udzielenie zamówienia publicznego wszczętych po dniu zawarcia Umowy, zobowiązania wykonawców co najmniej do:
 - 1) zapobiegania i przeciwdziałania konfliktowi interesów,
 - 2) zachowania wysokich standardów uczciwości i etycznego postępowania we wszystkich procesach związanych z realizacją umowy w sprawie zamówienia publicznego,
 - 3) przeciwdziałania znikom przetargowym,
 - 4) zamieszczenia na stronie internetowej wykonawcy i poinformowania jego pracowników o mechanizmie, o którym mowa w ust. 19.
25. Instytucja Pośrednicząca może weryfikować działania podejmowane przez Beneficjenta, o których mowa w ust. 16-24. W przypadku stwierdzenia, że podejmowane działania lub środki nie są wystarczające lub skuteczne w stosunku do stwierdzonego ryzyka, Instytucja Pośrednicząca może zobowiązać Beneficjenta do zastosowania dodatkowych środków niezbędnych do ograniczenia przedmiotowego ryzyka.
26. Beneficjent zobowiązany jest do przekazywania Instytucji Pośredniczącej albo podmiotom przez nią wskazanym, na każde wezwanie, wszelkich informacji i wyjaśnień związanych z realizacją Projektu, w tym także do przedkładania oryginałów dokumentów lub ich poświadczonych kopii, w szczególności dokumentów rozliczeniowych dotyczących wydatków kwalifikowalnych, w terminach wskazanych przez Instytucję Pośredniczącą lub te podmioty. Powyższe nie dotyczy sytuacji, gdy w ocenie Instytucji Pośredniczącej lub podmiotów przez nią wskazanych, odmowa przekazania informacji i wyjaśnień oraz przedłożenia dokumentów jest uzasadniona.
27. Beneficjent nie może przenieść na inny podmiot praw lub obowiązków wynikających z Umowy bez uprzedniej zgody Instytucji Pośredniczącej. Wniosek i stanowisko w sprawie zgody Instytucji Pośredniczącej sporządzane są w formie pisemnej pod rygorem nieważności.
28. Beneficjent ponosi wyłączną odpowiedzialność wobec osób trzecich za szkody powstałe w związku z realizacją Projektu. Ilekroć osoba trzecia, w związku z realizacją Projektu wystąpi z roszczeniem wobec Instytucji Pośredniczącej lub IZ Beneficjent zobowiązuje się zwolnić Instytucję Pośredniczącą lub IZ z odpowiedzialności.
29. Niezależnie od tego, czy Beneficjent upoważni inny podmiot do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych, Beneficjent zawsze pozostaje jedynym podmiotem odpowiedzialnym za prawidłową realizację Projektu względem Instytucji Pośredniczącej, w tym za prawidłowość

całości wydatków kwalifikowalnych, które są ponoszone w ramach Projektu, uprawnionym do kontaktowania się z Instytucją Pośredniczącą oraz składania wniosków o płatność i otrzymywania dofinansowania. Beneficjent jest też odpowiedzialny za zapewnienie trwałości Projektu zgodnie z art. 65 rozporządzenia nr 2021/1060.

§ 4a.³⁰

Wymogi dotyczące decyzji administracyjnych związanych z ochroną środowiska

1. Jeżeli w trakcie realizacji Projektu wystąpi konieczność pozyskania nowych decyzji administracyjnych (decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub decyzji budowlanej³¹ lub decyzji w sprawie zmiany, uchylecia lub wygaśnięcia ww. decyzji, decyzji wydanej w wyniku wniesionych odwołań od ww. decyzji, decyzji o stwierdzeniu nieważności ww. decyzji, decyzji wydanej w wyniku wznowienia postępowania w sprawie zakończonej ostatecznymi decyzjami, o których mowa powyżej), Beneficjent zobowiązuje się do doręczenia Instytucji Pośredniczącej oryginałów lub kopii następujących dokumentów:

- 1) decyzji administracyjnych, o których mowa powyżej;
- 2) informacji na temat podania przez organ do publicznej wiadomości decyzji, o których mowa powyżej,

spełniających wymogi określone w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2022 poz. 1029 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą OOS” w terminie/-ach określonym/-ych w Harmonogramie uzyskiwania decyzji administracyjnych³².

2. Jeżeli na etapie prowadzonego postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub decyzji w sprawie zmiany, decyzji wydanej w wyniku wniesionych odwołań od ww. decyzji, decyzji wydanej w wyniku wznowienia postępowania w sprawie zakończonej ostatecznymi decyzjami, o której mowa powyżej, wystąpi obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, o którym mowa w art. 59 ustawy OOS, lub jeżeli na etapie prowadzonego postępowania w sprawie wydania decyzji budowlanej wystąpi obowiązek przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania na środowisko, o której mowa w art. 88 ust. 1 ustawy OOS, lub w przypadku, gdy decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach stwierdza konieczność ponownego przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, o którym mowa w art. 88 ust. 1a ustawy OOS, Beneficjent zobowiązuje się do doręczenia Instytucji Pośredniczącej oryginałów lub kopii następujących dokumentów³³:

- 1) decyzji, o których mowa powyżej,
- 2) streszczenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w języku niespecjalistycznym, a na żądanie Instytucji Pośredniczącej całego raportu wraz z

³⁰ Należy wykreślić jeśli nie dotyczy.

³¹ **Decyzja budowlana** to decyzja o pozwoleniu na budowę, decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej lub inna decyzja pozwalająca na rozpoczęcie robót budowlanych.

³² Harmonogram uzyskiwania decyzji administracyjnych stanowi załącznik do Umowy lub jest przedkładany lub zmieniany zgodnie z § 4 ust. 11.

³³ Dokumenty w zależności od faktu przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko lub procedury ponownej oceny oddziaływania na środowisko.

wezwaniami organu prowadzącego postępowanie i uzupełnieniami składanymi przez Beneficjenta,

- 3) postanowienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia, wynikających z rezultatów ponownej OOŚ (etap decyzji budowlanej),
 - 4) informacji na temat podania przez organ do publicznej wiadomości ww. decyzji, spełniających wymogi określone w ustawie OOŚ w terminie/-ach określonym/-ych w Harmonogramie uzyskiwania decyzji administracyjnych.
3. Instytucja Pośrednicząca zobowiązuje się do niezwłocznej weryfikacji zgodności otrzymanej od Beneficjenta dokumentacji, o której mowa ust. 1 lub 2 z wymogami ustawy OOŚ. Instytucja Pośrednicząca zobowiązuje się powiadomić Beneficjenta o wynikach weryfikacji nie później niż w terminie 90 dni od dnia otrzymania oryginałów lub kopii dokumentacji.
 4. W przypadku stwierdzenia przez Instytucję Pośredniczącą uchybień w uzyskanych przez Beneficjenta dokumentach, o których mowa w ust. 1 lub ust. 2, skutkujących stwierdzeniem ich niezgodności z ustawą OOŚ, Instytucja Pośrednicząca zobowiązuje się wskazać rodzaj uchybienia oraz wezwać Beneficjenta do jego usunięcia w terminie dni od dnia otrzymania wezwania.
 5. Instytucja Pośrednicząca uznaje za tymczasowo niekwalifikowalne wydatki z kategorii roboty budowlane do czasu potwierdzenia przez Instytucję Pośredniczącą zgodności uzyskanej przez Beneficjenta decyzji, o których mowa w ust. 1 i 2 z wymogami ustawy OOŚ.
 6. W przypadku niedoręczenia Instytucji Pośredniczącej dokumentów o których mowa w ust. 1 lub 2 i/lub nieusunięcia uchybień, o których mowa w ust. 4 Instytucja Pośrednicząca może odstąpić od Umowy w formie pisemnej pod rygorem nieważności odpowiednio w terminie ... dni od dnia:
 - 1) upływu terminu/-ów określonego/-ych w Harmonogramie uzyskiwania decyzji administracyjnych lub
 - 2) bezskutecznego upływu terminu określonego w wezwaniu o którym mowa w ust. 4, nie później jednak niż do dnia 31.12.2029 r.
 7. Instytucja Pośrednicząca, składając oświadczenie o odstąpieniu od Umowy, wzywa Beneficjenta do zwrotu środków przekazanych na podstawie Umowy (bez odsetek), na wskazany rachunek bankowy, w terminie ... dni od dnia doręczenia wezwania, w przypadku, gdy odstąpienie od Umowy nastąpiło na skutek okoliczności niezwiązanych z nieprawidłową realizacją obowiązków umownych przez Beneficjenta, za które nie ponosi on winy.
 8. W przypadku:
 - 1) gdy odstąpienie od Umowy nastąpiło na skutek okoliczności związanych z nieprawidłową realizacją obowiązków umownych przez Beneficjenta, za które ponosi on winę lub
 - 2) zaistnienia okoliczności, o których mowa w ust. 6, po bezskutecznym upływie terminu na zwrot określonym w wezwaniu, o którym mowa w ust. 7,

zwrot środków wypłaconych na podstawie Umowy następuje w trybie i na zasadach przewidzianych § 18 Umowy.

9. Instytucja Pośrednicząca i IZ nie ponoszą odpowiedzialności wobec Beneficjenta i osób trzecich za szkodę wynikającą z odstąpienia Umowy w przypadku, o którym mowa w ust. 6.
10. Ilekroć osoba trzecia wystąpi z roszczeniem wobec Instytucji Pośredniczącej lub IZ w związku z zaistnieniem okoliczności, o których mowa w ust. 6, Beneficjent zobowiązuje się zwolnić Instytucję Pośredniczącą lub IZ z odpowiedzialności.

§ 4b³⁴

Wymogi związane z oceną oddziaływania na obszary Natura 2000

1. Beneficjent zobowiązany jest do dostarczenia Instytucji Pośredniczącej oryginału lub kopii opinii właściwego Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, zwanej dalej „Opinią RDOŚ”, w zakresie oddziaływania Projektu na szczegółowe cele ochrony przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 w terminie dni od zawarcia Umowy lub aneksu do Umowy w sytuacji, gdy:
 - 1) na etapie zatwierdzania wniosku o dofinansowanie obszary Natura 2000 znajdujące się w promieniu do ok. 5 km od Projektu objętego wnioskiem o dofinansowanie nie miały ustanowionego planu zadań ochronnych/ sporządzonego projektu planu zadań ochronnych/tymczasowych celów ochrony, lub
 - 2) na etapie zatwierdzania wniosku o dofinansowanie wyniknęła konieczność pozyskania Opinii RDOŚ, a Beneficjent nie był w stanie dostarczyć opinii RDOŚ w terminie przed zawarciem Umowy.
2. W przypadku stwierdzenia przez Instytucję Pośredniczącą konieczności uzupełnienia przekazanej przez Beneficjenta Opinii RDOŚ, Instytucja Pośrednicząca zobowiązuje się wskazać w wezwaniu zakres konieczny do uzupełnienia oraz wezwać Beneficjenta do jego uzupełnienia w terminie dni od dnia otrzymania wezwania.
3. Instytucja Pośrednicząca uznaje za tymczasowo niekwalifikowalne wydatki z kategorii roboty budowlane, do czasu przekazania przez Beneficjenta do Instytucji Pośredniczącej dokumentów, o których mowa w ust. 1 lub uzupełnienia, o którym mowa w ust. 2.
4. W przypadku, gdy z dokumentów, o których mowa w ust. 1 lub uzupełnienia, o którym mowa w ust. 2, wyniknie konieczność zastosowania dodatkowych środków minimalizujących wynikających z możliwości oddziaływania na cele ochrony przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000, Beneficjent zobowiązany jest do wdrożenia tych środków.
5. W przypadku niedoręczenia Instytucji Pośredniczącej dokumentów o których mowa w ust. 1 lub uzupełnienia, o którym mowa w ust. 2, Instytucja Pośrednicząca może odstąpić od Umowy w formie pisemnej pod rygorem nieważności odpowiednio w terminie 90 dni od dnia:
 - 1) upływu terminu określonego w ust. 1; lub

³⁴ Wykreślić jeśli nie dotyczy.

- 2) bezskutecznego upływu terminu określonego w wezwaniu o którym mowa w ust. 2, nie później jednak niż do dnia r.
6. Instytucja Pośrednicząca składając oświadczenie o odstąpieniu od Umowy, wzywa Beneficjenta do zwrotu środków przekazanych na podstawie Umowy (bez odsetek), na wskazany rachunek bankowy, w terminie ... dni od dnia doręczenia wezwania, w przypadku, gdy odstąpienie od Umowy nastąpiło na skutek okoliczności, niezwiązanych z nieprawidłową realizacją obowiązków umownych przez Beneficjenta, za które nie ponosi on winy.
7. W przypadku:
 - 1) gdy odstąpienie od Umowy nastąpiło na skutek okoliczności związanych z nieprawidłową realizacją obowiązków umownych przez Beneficjenta, za które ponosi on winę lub
 - 2) zaistnienia okoliczności, o których mowa w ust. 5, po bezskutecznym upływie terminu na zwrot określonym w wezwaniu, o którym mowa w ust. 6zwrot środków wypłaconych na podstawie Umowy następuje w trybie i na zasadach przewidzianych § 18 Umowy.
8. Instytucja Pośrednicząca i IZ nie ponoszą odpowiedzialności wobec Beneficjenta i osób trzecich za szkodę wynikającą z odstąpienia Umowy w przypadku, o którym mowa w ust. 5.
9. Ilekroć osoba trzecia wystąpi z roszczeniem wobec Instytucji Pośredniczącej lub IZ w związku z zaistnieniem okoliczności, o których mowa w ust. 5, Beneficjent zobowiązuje się zwolnić Instytucję Pośredniczącą lub IZ z odpowiedzialności.
10. W przypadku:
 - 1) gdy informacje wymagane w opinii w zakresie oddziaływania Projektu na szczegółowe cele ochrony przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000, są już zawarte w rozstrzygnięciach organów ochrony środowiska, przekazywanych zgodnie z postanowieniami § 4a ust. 1 i 2, postanowienia ust. 1 nie mają zastosowania;
 - 2) stwierdzenia przez Instytucję Pośredniczącą konieczności uzupełnienia informacji zawartych w ww. rozstrzygnięciach organów ochrony środowiska, postanowienia ust. 2-9 stosuje się odpowiednio.

§ 4c

Wymogi związane z oceną potwierdzenia realizacji Projektu

zgodnie z zasadą DNSH

1. Beneficjent zapewnia zgodność Projektu z zasadą DNSH. Beneficjent zobowiązany jest do bieżącego gromadzenia informacji, danych oraz dokumentacji, które stanowią potwierdzenie realizacji Projektu zgodnie z zasadą DNSH.
2. Beneficjent zobowiązuje się do opracowywania corocznego sprawozdania potwierdzającego realizację Projektu zgodnie z zasadą DNSH w okresie realizacji Projektu każdorazowo w terminie do 31 stycznia oraz złożenia raportu końcowego najpóźniej wraz z wnioskiem o płatność końcową. W corocznym sprawozdaniu i raporcie końcowym

Beneficjent powinien przedstawić wykaz dowodów potwierdzających zawarte w ww. dokumentach informacje.

3. Raport końcowy, o którym mowa w ust. 2, zawierał będzie w szczególności podsumowanie informacji dotyczących zgodności Projektu z zasadą DNSH oraz informacje, o zgodności z zasadą DNSH, w zakresie działań, których realizacja odbywać się będzie na etapie eksploatacji Projektu.
4. Beneficjent na wezwanie Instytucji Pośredniczącej przekazuje niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 14 dni, informacje, dane oraz dokumentację o których mowa w ust.1 oraz ust. 2.
5. Przekazanie, o którym mowa w ust. 4, może nastąpić poprzez udzielenie dostępu do elektronicznej bazy danych zawierającej informacje, dane oraz dokumentację o których mowa w ust.1 oraz ust. 2.

§ 5.

Wartość Projektu i źródła finansowania

1. Planowany całkowity koszt realizacji Projektu wynosi PLN (słownie: PLN).
2. Maksymalna kwota wydatków kwalifikowalnych wynosi PLN (słownie: PLN).
3. Wydatki wykraczające poza maksymalną kwotę wydatków kwalifikowalnych, określoną w ust. 2, w tym wydatki wynikające ze wzrostu kosztu całkowitego realizacji Projektu po zawarciu Umowy, są ponoszone przez Beneficjenta i są wydatkami niekwalifikowalnymi.
4. Beneficjent jest zobowiązany do zapewnienia sfinansowania wszelkich wydatków niekwalifikowalnych niezbędnych dla realizacji Projektu w pełnym zakresie.

§ 6.

Wysokość dofinansowania

1. Beneficjentowi udzielone zostanie dofinansowanie na realizację Projektu, obliczone przy uwzględnieniu stopy dofinansowania Projektu³⁵, w kwocie nie większej niż PLN (słownie PLN), w tym% tej kwoty tytułem dotacji celowej oraz% tej kwoty tytułem płatności. Kwota dofinansowania jest uzależniona od wartości wydatków kwalifikowalnych poniesionych w toku realizacji projektu i zatwierdzonych przez Instytucję Pośredniczącą zgodnie z dokumentami obowiązującymi w systemie realizacji FEnKS.
2. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, kwota wskazana w ust. 1 ulega pomniejszeniu, o kwotę wydatków poniesionych nieprawidłowo podlegającą zwrotowi (bez odsetek), określoną zgodnie z:
 - 1) § 18 ust. 3 i 5, z chwilą dokonania zwrotu,

³⁵ Stopę dofinansowania Projektu stanowi iloraz kwoty dofinansowania Projektu i maksymalnej kwoty wydatków kwalifikowalnych (po uwzględnieniu ewentualnej luki finansowej w Projekcie) pomnożony przez 100% albo maksymalny poziom pomocy określony w drodze kalkulacji na podstawie postanowień rozporządzenia KE nr 651/2014.

- 2) § 18 ust. 6, w chwili kiedy decyzja o zwrocie stanie się ostateczna.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 oraz § 19 ust. 7 Instytucja Pośrednicząca dokona niezwłocznie ponownego obliczenia maksymalnej kwoty wydatków kwalifikowalnych, o której mowa w § 5 ust. 2. Strony oświadczają, że zmiana wysokości maksymalnej kwoty wydatków kwalifikowalnych dokonywana jest w tym przypadku w drodze jednostronnego oświadczenia woli Instytucji Pośredniczącej, które jest wiążące dla Beneficjenta. Instytucja Pośrednicząca poinformuje Beneficjenta w formie pisemnej o zmianie wysokości maksymalnej kwoty wydatków kwalifikowalnych wzywając go jednocześnie do odpowiedniej zmiany Harmonogramu Projektu.
4. Z zastrzeżeniem ust. 5³⁶, w celu uniknięcia podwójnego finansowania, bezzwrotne środki publiczne, które zostały przekazane Beneficjentowi, na przygotowanie lub realizację części lub całości zakresu rzeczowego Projektu, na podstawie innej umowy lub umów, zostaną uwzględnione jako dofinansowanie Projektu i zostaną rozliczone we wnioskach o płatność tak jak zaliczka otrzymana na dofinansowanie Projektu.³⁷
5. Beneficjent może otrzymać bezzwrotne środki publiczne na podstawie innej umowy lub umów na finansowanie wkładu własnego Beneficjenta w Projekt do wysokości..... PLN (słownie PLN)³⁸. Środki te nie będą traktowane jako dofinansowanie, jeśli w umowie, na podstawie której zostały przekazane, jest wskazane, że dotyczą finansowania wkładu własnego Beneficjenta w Projekt.³⁹

§ 7.

Kwalifikowalność wydatków

1. Warunkiem uznania wydatków za kwalifikowalne jest poniesienie ich przez Beneficjenta lub inny podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych, wskazany w Załączniku pn. Opis Projektu (a jeśli podmiot ten nie jest upoważniony do ponoszenia wydatków w przyszłości także podmiot wskazany we wniosku o dofinansowanie) i zaakceptowany przez Instytucję Pośredniczącą, w związku z realizacją Projektu, zgodnie z postanowieniami Umowy oraz *Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności na lata 2021 – 2027 oraz SzOP FENIKS*. Dokonując oceny kwalifikowalności wydatków ponoszonych przez podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych, warunki kwalifikowalności wydatków skierowane do Beneficjenta stosuje się odpowiednio także do podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych.
2. Na etapie oceny spełnienia kryteriów wyboru projektów przed wyborem Projektu do dofinansowania sprawdzeniu podlegała jedynie potencjalna kwalifikowalność wydatków w nim ujętych. Wybór Projektu i udzielenie Beneficjentowi dofinansowania na jego realizację nie oznacza, że wszystkie wydatki poniesione w związku z realizacją Projektu, które zostały przewidziane we wniosku o dofinansowanie, będą uznane za wydatki kwalifikowalne.

³⁶ Należy wykreślić wyrażenie „z zastrzeżeniem ust. 5” w przypadku wykreślenia ust. 5 z powodu braku zastosowania.

³⁷ Należy wykreślić w przypadku wystąpienia pomocy publicznej.

³⁸ Należy wpisać kwotę, która będzie stanowiła wkład własny Beneficjenta (w przypadku podmiotów określonych w regulaminie konkursu wkład własny jest pomniejszony o kwotę, którą wskazane podmioty muszą zapewnić ze środków własnych).

³⁹ Należy wykreślić w przypadku, gdy przekazanie dofinansowania projektu wiązałoby się z udzieleniem pomocy publicznej lub w przypadku gdy ustęp nie będzie miał zastosowania. W takim przypadku należy również wykreślić z Umowy definicję wkładu własnego.

Wydatek nie spełniający warunków kwalifikowalności w dniu jego poniesienia⁴⁰, stanowi wydatek niekwalifikowalny, pomimo braku zakwestionowania kwalifikowalności wydatku przez właściwą instytucję na etapie oceny spełnienia kryteriów wyboru projektów przed wyborem Projektu do dofinansowania z zastrzeżeniem § 4 ust. 3.

3. W terminie, o którym mowa w § 16 ust. 4, kwalifikowalność wydatku rozliczonego w ramach Projektu, może być przedmiotem ponownej weryfikacji przez Instytucję Pośredniczącą i inne upoważnione podmioty. Brak uprzedniego zakwestionowania kwalifikowalności wydatku przez Instytucję Pośredniczącą i inne upoważnione podmioty, nie stanowi okoliczności niweczącej możliwość uznania za niekwalifikowalny wydatku przy ponownej weryfikacji ani podstawy kwestionowania wyniku tej oceny przez Beneficjenta.
4. Okres kwalifikowania wydatków rozpoczyna się w dniu i kończy się w dniu
5. Beneficjent zobowiązany jest zakończyć realizację zakresu rzeczowego Projektu, wynikającego z wniosku o dofinansowanie i Umowy oraz rozpocząć fazę operacyjną Projektu w okresie kwalifikowania wydatków, o którym mowa w ust. 4 oraz przedłożyć wniosek o płatność końcową w terminie do 30 dni po upływie tego okresu.
6. Wydatki poniesione poza okresem kwalifikowania wydatków nie będą uznane za kwalifikowalne.
7. Podatek od towarów i usług (VAT) jest wydatkiem niekwalifikowalnym⁴¹.
7. Podatek od towarów i usług (VAT) może być uznany za wydatek kwalifikowalny, po spełnieniu warunków określonych w *Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027*.⁴²

W przypadku, gdy VAT w Projekcie podlega odliczeniu częściowemu według proporcji ustalonej zgodnie z właściwymi przepisami⁴³, VAT *[w całości stanowi wydatek niekwalifikowalny/ stanowi wydatek niekwalifikowalny w części która może być odliczona*⁴⁴].

8. Jeżeli, zgodnie z ust. 7, VAT może stanowić wydatek kwalifikowalny w Projekcie, po spełnieniu warunków określonych w *Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027*⁴⁵, to:
 - 1) w przypadku, gdy na dzień zawierania Umowy VAT spełnia warunki kwalifikowalności i jest deklarowany jako wydatek kwalifikowalny w Projekcie, przy zawieraniu Umowy Beneficjent potwierdza ten fakt składając oświadczenie według wzoru stanowiącego **załącznik nr 10** do Umowy,
 - 2) w przypadku, gdy na dzień zawierania Umowy VAT nie spełnia warunków kwalifikowalności lub nie jest deklarowany jako wydatek kwalifikowalny w Projekcie, po spełnieniu warunków kwalifikowalności, Beneficjent jest zobowiązany złożyć

⁴⁰ Warunki kwalifikowalności określone postanowieniami regulaminu wyboru projektów, SzOP FEnKS 2021-2027, Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021 – 2027 a także przepisami prawa powszechnie obowiązującego.

⁴¹ Postanowienie dotyczy działania:

⁴² Postanowienie dotyczy projektów, których całkowity koszt jest mniejszy niż 5 mln EUR (włączając VAT) oraz działania:

⁴³ Zgodnie z brzmieniem ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2022 r. poz. 931 z późn. zm.), sytuacje takie zostały przewidziane w art. 86 ust. 2a, art. 86 ust. 7b oraz art. 90 ust 1 i 2 tejsze ustawy.

⁴⁴ Instytucja Pośrednicząca podejmuje decyzję o wyborze jednego z dwóch zaproponowanych rozwiązań.

⁴⁵ Postanowienie dotyczy projektu, którego całkowity koszt wynosi co najmniej 5 mln EUR (włączając VAT) oraz projektu, którego całkowity koszt jest mniejszy niż 5 mln EUR (włączając VAT) w przypadku, gdy dofinansowanie danego projektu stanowi pomoc publiczną.

oświadczenie według wzoru stanowiącego **załącznik nr 10** do Umowy nie później niż do czasu złożenia do Instytucji Pośredniczącej pierwszego wniosku o płatność zawierającego VAT deklarowany jako wydatek kwalifikowalny,

- 3) w przypadku, gdy VAT jest rozliczany jako wydatek kwalifikowalny w Projekcie, Beneficjent wraz z przedkładanym wnioskiem o płatność końcową jest zobowiązany złożyć oświadczenie według wzoru stanowiącego **załącznik nr 11** do Umowy.

Jeżeli w Projekcie wskazano inny podmiot/inne podmioty do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych niż Beneficjent, oświadczenia należy złożyć odrębnie w odniesieniu do każdego podmiotu.

9. Z zastrzeżeniem ust. 10 i 11, ujemne różnice kursowe nie są kwalifikowalne. Dodatnie różnice kursowe nie są traktowane jako przychód w Projekcie i nie mają wpływu na kwoty wydatków kwalifikowalnych wykazywane we wnioskach o płatność Beneficjenta.
10. W przypadku faktur wyrażonych w walucie innej niż PLN, jako wydatek kwalifikowalny należy uznać faktyczny rozchód środków pieniężnych odzwierciedlony w księgach rachunkowych Beneficjenta, zgodnie z przepisami krajowymi w zakresie rachunkowości oraz przepisami w zakresie VAT.
11. W przypadku rozliczania, jako kwalifikowalne wydatków finansowanych z zaliczek wypłacanych pracownikom Beneficjenta w celu odbycia delegacji zagranicznej, za kwalifikowalną może być uznana kwota faktycznie wykorzystanej zaliczki, po kursie z dnia wypłaty zaliczki.
12. Wszelkie zmiany w zakresie podmiotów, które mogą ponosić wydatki kwalifikowalne, wymagają zmiany Umowy. Instytucja Pośrednicząca nie wyrazi zgody na ww. zmianę w szczególności w przypadku, gdy proponowane zasady realizacji części lub całości Projektu nie będą gwarantowały prawidłowego wykonania obowiązków wynikających z Umowy.
13. W zakresie realizacji obowiązków wynikających z Umowy, Beneficjent ponosi odpowiedzialność za działania i zaniechania podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych jak za działania lub zaniechania własne.
14. W przypadku ustanowienia podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych Beneficjent zobowiązany jest do przedłożenia Instytucji Pośredniczącej porozumienia/umowy zawartego/zawartej między Beneficjentem a podmiotem upoważnionym do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych, określającego/określającej sposób realizacji Projektu (m.in. podział obowiązków, finansowanie) w terminie ... od dnia zawarcia Umowy. Beneficjent zobowiązany jest każdorazowo do przedłożenia Instytucji Pośredniczącej zmiany porozumienia/umowy w terminie ... dni od dnia dokonania zmiany. W przypadku nieprzedłożenia porozumienia/umowy lub jego/jej zmiany w powyżej określonych terminach, Instytucja Pośrednicząca może wstrzymać przekazanie dofinansowania w całości lub w części. Do czasu przedłożenia pierwszej wersji porozumienia/umowy, wydatki poniesione przez wskazany w Umowie podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych nie będą mogły być uznane za wydatki kwalifikowalne⁴⁶.

⁴⁶ Postanowienie należy usunąć w przypadku, gdy w Projekcie nie jest ustanawiany podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych, oraz w przypadku gdy podmiotem upoważnionym jest podmiot wskazany we wniosku o dofinansowanie, który nie będzie ponosić wydatków kwalifikowalnych w przyszłości tj. po zawarciu Umowy o dofinansowanie.

15. Koszty pośrednie są kwalifikowalne/niekwalifikowalne.⁴⁷ Katalog kosztów pośrednich stanowi **załącznik nr 16** do Umowy. Katalog może ulec zmianie po zawarciu Umowy. Modyfikacja katalogu skutkuje obowiązkiem zmiany **załącznika nr 16** do Umowy i aneksowaniem Umowy.
16. Koszty pośrednie są rozliczane stawką ryczałtową w wysokości ...⁴⁸% kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich Projektu.
17. Wartość stawki ryczałtowej, o której mowa w ust. 16, może zostać obniżona przez Instytucję Pośredniczącą, w przypadku niewywiązywania się przez Beneficjenta z obowiązków określonych w Umowie, w szczególności związanych z kontrolą, przeciwdziałaniem nadużyciom finansowym, ochroną danych osobowych, stosowaniem zasad równościowych (w tym obowiązku niedyskryminacji i poszanowania praw podstawowych) Instytucja Pośrednicząca ma prawo oceny jaką wagę ma naruszenie obowiązków Beneficjenta i ustala na tej podstawie wartość obniżenia stawki ryczałtowej. Oświadczenie w tym zakresie wraz z uzasadnieniem w formie pisemnej Instytucja Pośrednicząca przekazuje Beneficjentowi. Stanowisko Instytucji Pośredniczącej w powyższym zakresie będzie wiążące dla Beneficjenta z chwilą jego doręczenia ze skutkiem na przyszłość.

§ 8.

Forma i warunki przekazania dofinansowania

- Beneficjentowi udzielone zostanie dofinansowanie, o którym mowa w § 6, w formie:
 - zaliczki, przy czym jednorazowa transza zaliczki nie może przekroczyć PLN (słownie: PLN) i
 - refundacji.
- Dofinansowanie w formie zaliczki, o której mowa w ust. 1 pkt 1, będzie przekazywane na wskazane przez Beneficjenta wyodrębniony/-e rachunek bankowy/ rachunki bankowe⁴⁹ [Pierwsza transza zaliczki zostanie przekazana po złożeniu przez Beneficjenta/ zatwierdzeniu przez Instytucję Pośredniczącą⁵⁰ wniosku o płatność]. Każda kolejna transza zostanie przekazana pod warunkiem przedstawienia/ zatwierdzenia⁵¹ we wniosku o płatność co najmniej 70 % łącznej kwoty przekazanych wcześniej transz zaliczki. Kwotę oblicza się uwzględniając również zwrot niewykorzystanej kwoty zaliczki⁵².
- Beneficjent ma obowiązek rozliczenia każdej transzy przekazanego mu dofinansowania w formie zaliczki w terminiedni od dnia otrzymania każdej z jej transz, w kwocie wydatków kwalifikowalnych odpowiadającej kwocie przekazanej transzy zaliczki przy uwzględnieniu stopy dofinansowania Projektu w momencie wypłaty transzy zaliczki. Wniosek o płatność rozliczający przekazaną transzę zaliczki powinien zostać złożony najpóźniej w ostatnim dniu, w którym upływa termin na jej rozliczenie, z uwzględnieniem

⁴⁷ Koszty pośrednie są kwalifikowalne w działaniach: ... Koszty pośrednie są niekwalifikowalne w działaniach... Wykreślić to co nie dotyczy. W przypadku niekwalifikowalności kosztów pośrednich ust. 16 i 17 należy wykreślić.

⁴⁸ Właściwa stawka procentowa do uzupełnienia zgodnie z treścią regulaminu wyboru projektów i SzOP FEnIKS.

⁴⁹ Niepotrzebne wykreślić.

⁵⁰ Niepotrzebne wykreślić.

⁵¹ Niepotrzebne wykreślić.

⁵² Zgodnie z § 4 Rozporządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej Rozwoju i Finansów z dnia 21 września 2022 r. w sprawie zaliczek w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (Dz. U. z 2022 r. poz. 2055), zwrot zaliczki jest jedną z form jej rozliczenia.

postanowień *Zaleceń w zakresie wzoru wniosku o płatność beneficjenta w ramach* Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027. Beneficjent oświadcza, że zapoznał się z treścią *Zaleceń* o których mowa w zdaniu poprzedzającym oraz zobowiązuje się do ich stosowania i przestrzegania. W przypadku zwrotu niewykorzystanej części zaliczki zwrot ten powinien zostać dokonany najpóźniej w ostatnim dniu, w którym upływa termin na jej rozliczenie. W przypadku niezłożenia wniosku o płatność na kwotę wydatków kwalifikowalnych odpowiadającą kwocie przekazanej transzy zaliczki lub niezwrócenia niewykorzystanej części zaliczki w terminie 14 dni od dnia upływu terminu, o którym mowa w zdaniu pierwszym, Beneficjent zobowiązany jest do zapłaty odsetek, na zasadach określonych w art. 189 ust 3 ustawy o finansach publicznych.

4. Zaliczka jest przekazywana z przeznaczeniem na ponoszenie wydatków kwalifikowalnych.
5. Zaliczkę rozliczają wydatki kwalifikowalne poniesione z rachunku bankowego Beneficjenta.
6. Nie jest właściwe dokonywanie przez Beneficjenta zapłaty na rzecz wykonawcy z rachunku bankowego Beneficjenta na potrzeby przekazywania zaliczki kwoty w części odpowiadającej kwocie wydatków niekwalifikowalnych. W takiej sytuacji, Beneficjent jest zobowiązany do zwrotu na rachunek bankowy Beneficjenta ustanowiony na potrzeby przekazywania zaliczki, kwoty będącej równowartością kwoty opłaconych wydatków niekwalifikowalnych. Wyjątkiem jest sytuacja, w której Beneficjent dokona uprzedniego przelewu równowartości kwoty do zapłaty odpowiadającej części wydatku niekwalifikowalnego na rachunek bankowy Beneficjenta ustanowiony na potrzeby przekazywania zaliczki w celu dokonania jednego przelewu z tego rachunku na rzecz wykonawcy.
7. Dofinansowanie w formie refundacji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, będzie przekazywane na wskazany przez Beneficjenta rachunek bankowy po złożeniu i zatwierdzeniu wniosku o płatność, na zasadach i po spełnieniu warunków wynikających z poniższych postanowień, w możliwie najkrótszym terminie z zastrzeżeniem ust. 25 i 26.
8. Wysokość oraz formę przekazania dofinansowania, o którym mowa w ust. 1 określa Harmonogram Płatności w SL2021.
9. Beneficjent przekazuje Instytucji Pośredniczącej dwa razy w roku kalendarzowym według stanu na 31 marca oraz, 30 września zaktualizowany Harmonogram Projektu lub potwierdzenie aktualności Harmonogramu Projektu na dzień 31 marca oraz 30 września, w terminie 7 dni od upływu powyższych terminów. W przypadku gdy zmiany w Harmonogramie Projektu dotyczą danych zawartych w Opisie Projektu, Beneficjent przekazuje również do Instytucji Pośredniczącej aktualizację Opisu Projektu.
10. Beneficjent niezwłocznie przekazuje Instytucji Pośredniczącej zmianę Harmonogramu Projektu w następujących przypadkach:
 - 1) po decyzji Instytucji Pośredniczącej zmieniającej wartość lub okres realizacji Projektu,
 - 2) po zawarciu z wykonawcą umowy dla zadania objętego Projektem,
 - 3) po zmianie umowy, o której mowa w pkt 2, w zakresie rzeczowym lub finansowym.

W pozostałych przypadkach, nie wymienionych w pkt 1-3, przekazanie zmiany Harmonogramu Projektu jest uzależnione od uzyskania uprzedniej zgody Instytucji Pośredniczącej.

11. Beneficjent jest zobowiązany do dołożenia należytej staranności, aby wszelkie dane finansowe przekazywane Instytucji Pośredniczącej w przypadku wnioskowania o wypłatę zaliczki, nie opiewały na kwotę wyższą niż jest to niezbędne dla prawidłowej realizacji Projektu.
12. Przekazanie dofinansowania następuje pod warunkiem dostępności środków.
13. Płatnik i Instytucja Pośrednicząca nie ponoszą odpowiedzialności za szkodę wynikającą z opóźnienia w przekazaniu, wstrzymania przekazania dofinansowania lub niedokonania przekazania dofinansowania, będącą rezultatem w szczególności:
 - 1) braku dostępności środków do przekazania,
 - 2) niewykonania lub nienależytego wykonania przez Beneficjenta obowiązków wynikających z Umowy.
 - 3) wystąpienia podejrzenia nadużycia finansowego lub wystąpienia nadużycia finansowego w Projekcie.
14. Beneficjent jest zobowiązany do składania wniosków o płatność za pośrednictwem SL2021 z zastrzeżeniem § 20 ust. 10.
15. Z zastrzeżeniem ust. 25 i 26 warunkiem przekazania Beneficjentowi refundacji jest zatwierdzenie przez Instytucję Pośredniczącą poniesionych przez Beneficjenta wydatków kwalifikowalnych. W tym celu, z zastrzeżeniem § 9 ust. 3, Beneficjent jest zobowiązany do składania wniosku o płatność w terminach i na warunkach określonych w *Zaleceniach w zakresie wzoru wniosku o płatność beneficjenta w ramach Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027*⁵³ oraz złożenia wniosku o płatność końcową w terminie, o którym mowa w § 7 ust. 5.
16. Beneficjent jest zobowiązany do opisanie we wniosku o płatność działań zgodnie z wymogami wskazanymi w podrozdziale 5.2 pkt 2 *Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027*.
17. Beneficjent we wniosku o płatność końcową może przedstawić wydatki w celu refundacji ostatniej części lub całości wydatków kwalifikowalnych poniesionych w ramach realizacji Projektu. Beneficjent nie może przedstawić we wniosku o płatność końcową wydatków rozliczających zaliczkę.
18. Odsetki narosłe od kwoty dofinansowania przekazanego na rachunek bankowy Beneficjenta dla potrzeb przekazywania zaliczki podlegają zaliczeniu na poczet kolejnej wypłaty lub są zwracane zgodnie z *Zaleceniami w zakresie wzoru wniosku o płatność beneficjenta w ramach FEnIKS 2021-2027*.
19. Instytucja Pośrednicząca weryfikuje wniosek o płatność oraz załączone do niego dokumenty w terminie 60 dni⁵⁴ od dnia ich otrzymania. W razie złożenia wniosku lub załączników do wniosku zawierających błędy lub niekompletnych Beneficjent jest zobowiązany, na wezwanie Instytucji Pośredniczącej, do złożenia poprawionych dokumentów lub uzupełnienia wskazanych braków w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania. W takim przypadku termin do weryfikacji wniosku oraz załączonych do niego dokumentów:

⁵³ Treść Zaleceń dostępna na stronie www.feniks.gov.pl.

⁵⁴ Wskazany termin nie dotyczy weryfikacji wniosku o płatność końcową.

- 1) ulega przerwaniu w przypadku, gdy na podstawie przekazanej dokumentacji nie jest możliwe potwierdzenie kwalifikowalności przedstawionych wydatków. Instytucja Pośrednicząca informuje Beneficjenta o przerwaniu terminu i o jego przyczynach,
- 2) nie ulega przerwaniu, gdy uchybienia we wniosku lub załączonych do niego dokumentach nie wpływają na możliwość potwierdzenia kwalifikowalności wydatków.

W przypadku, o którym mowa w pkt 1 powyżej, termin ten biegnie na nowo i jest liczony od dnia złożenia kompletnego (ostatecznego) i prawidłowego wniosku o płatność. Całkowity czas weryfikacji wniosku o płatność wraz z załączonymi do niego dokumentami oraz przekazania na jego podstawie dofinansowania nie może przekroczyć 80 dni od dnia ich otrzymania.

20. Zatwierdzenie wniosku o płatność końcową następuje pod warunkiem zrealizowania pełnego zakresu rzeczowego Projektu, przeprowadzenia przez Instytucję Pośredniczącą kontroli na zakończenie realizacji Projektu, której wyniki potwierdzą zrealizowanie Projektu zgodnie z postanowieniami Umowy i decyzji o dofinansowaniu oraz po rozliczeniu w całości kwoty przekazanej zaliczki⁵⁵.
21. Beneficjent zobowiązany jest do zwrotu niewydatkowanej części dotacji celowej udzielonej w formie zaliczki nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność końcową na rachunek bankowy wskazany przez Instytucję Pośredniczącą. Dotacja celowa udzielona w formie zaliczki jest rozliczana przez Beneficjenta w terminie i na warunkach określonych w tym paragrafie.⁵⁶
22. Instytucja Pośrednicząca dokonuje oceny kwalifikowalności wydatków. Wydatki poniesione niezgodnie z postanowieniami Umowy lub *Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021 – 2027* oraz SzOP FEnIKS są niekwalifikowalne. W uzasadnionych przypadkach, gdy w ocenie Instytucji Pośredniczącej uznanie wydatku w całości za niekwalifikowalny jest nieproporcjonalne do wagi naruszenia, Instytucja Pośrednicząca może uznać wydatek za częściowo kwalifikowalny. Instytucja Pośrednicząca ma prawo oceny jaką wagę ma naruszenie warunków kwalifikowalności wydatków i ustala na tej podstawie wysokość kwoty, która powinna być uznana za niekwalifikowalną. Oświadczenie o uznaniu wydatku za niekwalifikowalny w całości lub w części wraz z uzasadnieniem w formie pisemnej Instytucja Pośrednicząca przekazuje Beneficjentowi. Stanowisko Instytucji Pośredniczącej w powyższym zakresie będzie wiążące dla Beneficjenta. Instytucja Pośrednicząca może wstrzymać wypłatę środków do czasu wyjaśnienia zastrzeżeń, co do prawidłowości ich wykorzystania.
23. Stosowanie stawek procentowych korekt finansowych o niższej niż maksymalna dla danej nieprawidłowości wysokości nie jest możliwe w stosunku do podmiotów, które mimo otrzymania wyniku kontroli lub audytu dotyczącego projektów realizowanych przez te podmioty w ramach jednego programu, stwierdzających wystąpienie nieprawidłowości, powtórnie popełniają taką samą nieprawidłowość w postępowaniach wszczętych po dniu otrzymania wyniku kontroli lub audytu.
24. W przypadku stwierdzenia wystąpienia nieprawidłowości przed zatwierdzeniem wniosku o płatność Instytucja Pośrednicząca dokonuje pomniejszenia wartości wydatków kwalifikowalnych ujętych we wniosku o płatność złożonym przez Beneficjenta, o kwotę

⁵⁵ Dotyczy sytuacji, w których przyznawana jest zaliczka.

⁵⁶ Dotyczy sytuacji, w których zaliczka udzielana jest w formie dotacji celowej. W pozostałych przypadkach należy wykreślić.

wydatków poniesionych nieprawidłowo. W takim przypadku, jeżeli Beneficjent nie zgadza się ze stwierdzeniem wystąpienia nieprawidłowości oraz pomniejszeniem wartości wydatków kwalifikowalnych ujętych we wniosku o płatność, może zgłosić umotywowane zastrzeżenia w trybie art. 26 ust. 9 ustawy.

25. Instytucja Pośrednicząca może wstrzymać przekazanie dofinansowania w przypadku realizowania Projektu niezgodnie z Umową, a także w przypadku zaistnienia opóźnień lub braku postępów w realizacji Projektu w stosunku do Harmonogramu Projektu.
26. W przypadku zaistnienia podejrzenia naruszenia prawa lub postanowień Umowy (w tym w przypadku podejrzenia nadużycia finansowego) w związku z m.in. przygotowaniem, wyborem lub realizacją Projektu przez którykolwiek z podmiotów biorących udział w przygotowaniu, wyborze lub realizacji Projektu, Instytucja Pośrednicząca może wstrzymać zatwierdzenie i rozliczenie wydatków kwalifikowalnych lub przekazanie dofinansowania, w tym przekazanie lub rozliczenie zaliczki, do czasu wyjaśnienia, czy naruszenie ma wpływ na wysokość lub prawidłowość wydatków kwalifikowalnych w ramach Projektu lub prawidłowość przygotowania, wyboru lub realizacji Projektu. W szczególności wstrzymanie zatwierdzenia i rozliczenia wydatków kwalifikowalnych lub przekazania dofinansowania może mieć miejsce do czasu ostatecznego zakończenia postępowań prowadzonych przez odpowiednie organy ścigania lub inne uprawnione organy (np. Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych lub Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów) w zakresie przedmiotowego podejrzenia naruszenia, jak również do czasu prawomocnego zakończenia postępowań sądowych. W uzasadnionych przypadkach Instytucja Pośrednicząca może uznać wydatki odnoszące się do tej części Projektu, której dotyczy podejrzenie naruszenia prawa lub postanowień Umowy za niekwalifikowalne. W takiej sytuacji postanowienie ust. 27 stosuje się odpowiednio. Instytucja Pośrednicząca jest uprawniona do pomniejszenia kwoty dofinansowania Projektu, o której mowa w § 6 ust. 1 o kwotę wydatków, które zostały uznane za niekwalifikowalne oraz może wystąpić o zwrot środków zgodnie z § 18.
27. W przypadku popełnienia nadużycia finansowego przy przygotowaniu, wyborze lub realizacji Projektu przez którykolwiek z podmiotów biorących udział w przygotowaniu, wyborze lub realizacji Projektu Instytucja Pośrednicząca uznaje wydatki za niekwalifikowalne w całości lub części. W uzasadnionych przypadkach, gdy w ocenie Instytucji Pośredniczącej uznanie wydatku w całości za niekwalifikowalny jest nieproporcjonalne do wagi naruszenia, Instytucja Pośrednicząca może uznać wydatek za częściowo kwalifikowalny po dokonaniu oceny jaką wagę ma naruszenie prawa. Oświadczenie o uznaniu wydatku za niekwalifikowalny w całości lub w części wraz z uzasadnieniem w formie pisemnej Instytucja Pośrednicząca przekaze Beneficjentowi. Stanowisko Instytucji Pośredniczącej w powyższym zakresie będzie wiążące dla Beneficjenta.
28. W przypadku zadeklarowania we wniosku o płatność zaliczki przekazanej przez Beneficjenta wykonawcy, Beneficjent jest zobowiązany do przedstawienia Instytucji Pośredniczącej, dokumentów rozliczających udzieloną wykonawcy zaliczkę, wskazujących na wykonanie prac/usług/dostaw nią objętych, w terminie⁵⁷ Niewykazanie przez Beneficjenta wykonania prac/usług/dostaw objętych zadeklarowaną zaliczką oznacza, że

⁵⁷ Jeżeli nie stoją temu na przeszkodzie procedury, w szczególności dotyczące zamykania projektów i FEnIKS, wyznaczając ten termin, Instytucja Pośrednicząca uwzględnia terminy na rozliczenie zaliczki wynikające z umowy zawartej między beneficjentem a wykonawcą.

wydatek w postaci zaliczki wypłaconej na rzecz wykonawcy nie może być uznany za wydatek kwalifikowalny.

29. W sytuacji wystąpienia trwałej niemożności wykonania prac/usług/dostaw objętych zadeklarowaną zaliczką przekazaną przez Beneficjenta wykonawcy albo braku możliwości ich wykonania w terminie umożliwiającym rozliczenie Projektu (w szczególności w przypadku braku możliwości realizacji przez wykonawcę zleconych prac/usług/dostaw w wymaganym zakresie), Beneficjent jest zobowiązany do niezwłocznego zwrotu uzyskanego z tego tytułu dofinansowania bez wezwania. Konieczność zwrotu dofinansowania w zakresie zaliczki wypłaconej wykonawcy, który nie jest w stanie wywiązać się ze zlecenia w okresie realizacji projektu dotyczy nierozliczonej części tej zaliczki. W przypadku braku niezwłocznego zwrotu środków przez Beneficjenta postanowienia § 18 stosuje się odpowiednio.
30. Pod pojęciem trwałej niemożności wykonania prac/usług/dostaw Strony rozumieją taką niemożność wykonania prac/usług/dostaw, która ma charakter nieprzemijający, tj. gdy w świetle rozsądnych przewidywań praca/dostawa/usługa nie stanie się możliwa do wykonania w niedalekiej przyszłości (uzależnionej od rodzaju i celu prac/usług/dostaw). W przypadku wątpliwości co do wystąpienia trwałej niemożności opinia Instytucji Pośredniczącej jest przesądzająca.
31. Instytucja Pośrednicząca nie ponosi odpowiedzialności za szkodę wynikającą ze wstrzymania zatwierdzenia i rozliczenia wydatków kwalifikowalnych lub uznania wydatków za niekwalifikowalne w trybach, o których mowa w ust. 22, 26 i 27 niniejszego paragrafu.

§ 9.

Monitorowanie i sprawozdawczość

1. Beneficjent zobowiązuje się przedstawiać Instytucji Pośredniczącej wniosek o płatność w części dotyczącej stanu realizacji Projektu.
2. Wzór dokumentu, o którym mowa w ust. 1, oraz terminy jego przekazania do Instytucji Pośredniczącej zostały określone w *Zaleceniach w zakresie wzoru wniosku beneficjenta o płatność beneficjenta w ramach Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027* oraz w *Wytycznych dotyczących warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2021-2027*.
3. W przypadku, gdy Beneficjent nie poniósł w danym okresie sprawozdawczym wydatków kwalifikowalnych, składa wniosek o płatność, w terminach wynikających z § 8 ust. 15, wypełniając go jedynie w części dotyczącej stanu realizacji Projektu.
4. Instytucja Pośrednicząca monitoruje realizację Projektu, a w szczególności osiągnięcie wskaźników Projektu określonych w **załączniku nr 12** do Umowy.
5. Beneficjent jest zobowiązany do przedstawiania na żądanie Instytucji Pośredniczącej dokumentów służących monitorowaniu postępów realizacji Projektu innych niż określone w ust. 1. Terminy przedstawiania, zakres i wzory tych dokumentów określa Instytucja Pośrednicząca.
6. Beneficjent jest zobowiązany do stosowania w **załączniku nr 12** do Umowy wskaźników określonych w *Katalogu wskaźników obowiązkowych do monitorowania postępu*

rzeczowego projektów, zwanego dalej „katalogiem”⁵⁸. Beneficjent we wnioskach o płatność jest zobowiązany stosować wskaźniki z **załącznika nr 12** do Umowy. Katalog może ulec zmianie po zawarciu Umowy. Modyfikacja katalogu skutkuje obowiązkiem zmiany **załącznika nr 12** do Umowy i aneksowaniem Umowy.

7. Beneficjent jest zobowiązany, tam gdzie to możliwe, do przedstawiania wskaźników w podziale według płci, o ile dotyczą realizowanego Projektu.
8. Beneficjent niezwłocznie informuje Instytucję Pośredniczącą o wystąpieniu wszelkich zagrożeń w realizacji Projektu oraz nieprawidłowościach.

§ 10.

Ewaluacja

W okresie realizacji Projektu oraz po jego zakończeniu w okresie 5 lat od zamknięcia FEnIKS, Beneficjent jest zobowiązany do współpracy z podmiotami upoważnionymi przez IZ, Instytucję Pośredniczącą lub Komisję Europejską do przeprowadzania ewaluacji Projektu. W szczególności Beneficjent jest zobowiązany do:

- 1) przekazywania tym podmiotom wszelkich informacji dotyczących Projektu we wskazanym przez nie zakresie,
- 2) uczestnictwa w wywiadach lub ankietach oraz badaniach ewaluacyjnych przeprowadzanych innymi metodami badawczymi.

§ 11.

Rzeczowe rozliczenie realizacji Projektu

1. Beneficjent jest zobowiązany przekazać do Instytucji Pośredniczącej wraz z wnioskiem o płatność końcową, wszelkie dokumenty potwierdzające wykonanie rzeczowe Projektu.
2. Osiągnięte wartości wskaźników produktu powinny zostać wykazane przez Beneficjenta najpóźniej we wniosku o płatność końcową. Informację na temat wartości wskaźników rezultatu bezpośredniego Beneficjent jest zobowiązany przekazać w terminie do 14 dni od momentu osiągnięcia wartości docelowej wskaźnika rezultatu bezpośredniego (w przypadku gdy na etapie sporządzania wniosku o płatność końcową wartość docelowa nie została lub została osiągnięta częściowo). Osiągnięcie wartości docelowej wskaźników rezultatu bezpośredniego powinno nastąpić, co do zasady, nie później niż w terminie 12 miesięcy od zakończenia okresu kwalifikowania wydatków. Na uzasadniony wniosek Beneficjenta termin ten za zgodą Instytucji Pośredniczącej może ulec wydłużeniu. Wniosek o wydłużenie terminu i stanowisko Instytucji Pośredniczącej są sporządzane w formie pisemnej.
3. W celu potwierdzenia osiągnięcia wskaźników produktu wyszczególnionych w **załączniku nr 12** do Umowy Beneficjent zobowiązany jest przedstawić Instytucji Pośredniczącej w terminie do 14 dni od momentu ich osiągnięcia, najpóźniej do momentu złożenia wniosku o płatność końcową następujące dokumenty:

.....

⁵⁸ Katalog dostępny na stronie internetowej: www.feniks.gov.pl.

a także informację o osiągniętych wartościach wskaźników.

4. W celu potwierdzenia osiągnięcia wskaźników rezultatu bezpośredniego wyszczególnionych w **załączniku nr 12** do Umowy Beneficjent zobowiązany jest przedstawić Instytucji Pośredniczącej w terminie do **14 dni od momentu osiągnięcia wartości docelowej wskaźników rezultatu bezpośredniego informację o osiągniętych wartościach wskaźników wraz z opisem sposobu udokumentowania osiągnięcia wskazanych wartości każdego ze wskaźników.**
5. Weryfikacja osiągnięcia przez Projekt wskaźników postępu rzeczowego odbywa się zgodnie z zasadą proporcjonalności, co oznacza uprawnienie Instytucji Pośredniczącej do pomniejszenia dofinansowania Projektu proporcjonalnie do stopnia nieosiągnięcia wskaźnika w przypadku braku osiągnięcia, niepełnego osiągnięcia lub nieterminowego osiągnięcia wskaźnika.
6. Weryfikacji, o której mowa w ust. 5 dokonuje Instytucja Pośrednicząca.
7. Zasadą proporcjonalności objęte są wskaźniki produktu (z wyłączeniem wskaźników produktu informacyjnych) oraz wskaźniki rezultatu bezpośredniego istotne dla realizacji celów interwencji. Poziom wykonania w projekcie wskaźników informacyjnych nie stanowi przedmiotu rozliczenia z Beneficjentem.
8. Kategoryzacja wskaźników zawartych w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie w określone w ust. 7 grupy wskaźników odzwierciedlona jest w postanowieniach **załącznika nr 12** do Umowy.
9. Zastosowanie zasady proporcjonalności dla wskaźników rezultatu bezpośredniego istotnych dla realizacji celów interwencji odbywać się będzie każdorazowo z uwzględnieniem wpływu na osiągniętą przez Beneficjenta wartość docelową czynników zewnętrznych niepowiązanych bezpośrednio z wydatkami ponoszonymi w Projekcie.
10. Instytucja Pośrednicząca jest uprawniona nie uwzględnić wpływu czynników zewnętrznych, o których mowa w ust. 9, jeżeli brak bądź niepełne wykonanie wskaźnika Projektu skutkuje brakiem, bądź zagrożeniem realizacji wskaźnika programowego lub wskaźnika na poziomie Działania SzOP FEnIKS. Zakres wskaźników programowych i wskaźników zamieszczonych w SzOP FEnIKS może ulegać przyszłym zmianom.
11. Na uzasadniony wniosek Beneficjenta Instytucja Pośrednicząca jest uprawniona odstąpić od zastosowania zasady proporcjonalności, o której mowa w ust. 5.
12. W przypadkach braku bądź niepełnego osiągnięcia wskaźnika, którego zaplanowana wartość docelowa była brana pod uwagę przy ocenie wniosku o dofinansowanie, Instytucja Pośrednicząca weryfikuje, z zastosowaniem art. 62 pkt 1 ustawy, czy pomimo nieosiągnięcia wskaźnika Projekt nadal spełnia kryteria rekomendujące do dofinansowania.

§ 12.

Procedura udzielania zamówień w ramach wydatków kwalifikowalnych

1. Beneficjent jest zobowiązany do udzielania zamówień w ramach wydatków kwalifikowalnych z uwzględnieniem postanowień Umowy, przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w tym w szczególności przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r.

Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, z późn. zm)⁵⁹ zwanej dalej „ustawą Pzp”, w przypadku, gdy wymóg jej stosowania wynika z ustawy Pzp.

2. W przypadkach i na warunkach określonych w *Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków* na lata 2021–2027, Beneficjent jest zobowiązany do udzielania zamówień w ramach wydatków kwalifikowalnych z uwzględnieniem zasady konkurencyjności.
3. W odniesieniu do umów finansowanych w ramach Projektu z innych źródeł niż Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego lub Fundusz Spójności, co do których instytucje przyznające te środki wymagają stosowania odrębnych procedur przetargowych, postanowienia ust. 1 i 2 nie wyłączają możliwości przeprowadzenia procedury udzielania zamówień w ramach wydatków kwalifikowalnych z uwzględnieniem wymogów stawianych przez te instytucje, o ile nie są one sprzeczne z polskim prawem.
4. Podstawową sankcją za naruszenie procedur udzielania zamówień, o których mowa w ust. 1 – 3, jest niekwalifikowalność wydatków. Warunki obniżania wartości korekty finansowej albo wartości wydatków poniesionych nieprawidłowo stanowiących pomniejszenie o którym mowa w art. 26 ust. 8 pkt 1 ustawy oraz stawki procentowe stosowane w procesie obniżania tych wartości związanych z udzielaniem zamówień określają *Wytyczne dotyczące sposobu korygowania nieprawidłowych wydatków na lata 2021-2027*.
5. Warunki oraz stawki procentowe o których mowa w ust. 4, mają zastosowanie do naruszeń procedur udzielania zamówień, które wystąpiły lub zostały wykryte zarówno po, jak i przed dniem stosowania *Wytycznych dotyczących sposobu korygowania nieprawidłowych wydatków na lata 2021-2027*.
6. Beneficjent zapewnia, że w ramach Projektu, zamówienia o charakterze zamówień sektorowych o wartości równej lub wyższej niż próg określony w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ustawy Pzp, udzielane przez:
 - 1) podmioty wskazane w art. 365 ust. 1 ustawy Pzp w przypadku zamówień na dostawę,
 - 2) podmioty wskazane w art. 365 ust. 2 ustawy Pzp w przypadku zamówień na usługi,
 - 3) podmioty wskazane w art. 365 ust. 3 ustawy Pzp w przypadku zamówień na roboty budowlane,
 - 4) podmiot utworzony przez zamawiających w celu wspólnego wykonywania działalności, o którym mowa w art. 366 ustawy Pzp

– jeżeli podmioty te udzielają takich zamówień w celu realizacji zamówień sektorowych, które zostały im udzielone w oparciu o wyłączenia wynikające z art. 365 oraz art. 366 ustawy Pzp, będą udzielane z analogicznym zastosowaniem procedur dotyczących udzielania zamówień sektorowych, w szczególności zgodnie z art. 5 i art. 376 ustawy Pzp, a w zakresie obowiązku upubliczniania zapytania ofertowego przy zachowaniu wymogów właściwych dla zasady konkurencyjności⁶⁰, określonej w *Wytycznych dotyczących*

⁵⁹ Do postępowań wszczętych do 31.12.2020 r. stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą Pzp z 2004 r.”.

⁶⁰ W wytycznych z dnia 18 listopada 2022 roku wymogi te określono w sekcji 3.2.3 pkt. 6.

*kwalikowalności wydatków na lata 2021–2027*⁶¹. Niedopełnienie tego wymogu skutkować będzie niekwalikowalnością wydatków.

7. Beneficjent zapewnia, że w ramach Projektu, zamówienia o charakterze zamówień sektorowych o wartości równej lub wyższej niż próg określony w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp z 2004 r. udzielane przez:

- 1) podmioty, będące wykonawcami, o których mowa w pkt 1 – 4 art. 136 ust. 1 ustawy Pzp z 2004 r.,
- 2) podmiot powiązany, o którym mowa w art. 136 ust. 2 pkt 2 ustawy Pzp z 2004 r.,
- 3) podmiot utworzony przez zamawiających w celu wspólnego wykonywania działalności, o którym mowa w art. 136 ust. 3 ustawy Pzp z 2004 r.,

– jeżeli podmioty te udzielają takich zamówień w celu realizacji zamówień sektorowych, które zostały im udzielone w oparciu o wyłączenia wynikające z art. 136 ustawy Pzp z 2004 r., są udzielane z analogicznym zastosowaniem procedur dotyczących udzielania zamówień sektorowych, w szczególności zgodnie z art. 133 i 134 ustawy Pzp z 2004 r., a w zakresie obowiązku upublicznienia zapytania ofertowego przy zachowaniu wymogów właściwych dla zasady konkurencyjności, określonej w *Wytycznych dotyczących kwalikowalności wydatków na lata 2021-2027*. Niedopełnienie tego wymogu skutkować będzie niekwalikowalnością wydatków.⁶²

§ 13.

Kwalifikowalność wydatków wynikających z udzielania zamówień w trybach niekonkurencyjnych, poniesionych na realizację robót zamiennych albo wynikających ze zwiększenia wartości zamówień podstawowych

1. W niniejszym paragrafie określono wymagania, których spełnienie jest warunkiem niezbędnym dla możliwości uznania za kwalikowalne wydatków:

- 1) wynikających z udzielania zamówień w trybach niekonkurencyjnych (tj. takich, w których wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia, o wartości przekraczającej próg ustalony dla stosowania zasady konkurencyjności, nastąpiło bez publikacji ogłoszenia o zamówieniu (w przypadku stosowania ustawy Pzp) lub zapytania ofertowego (w przypadku stosowania zasady konkurencyjności),
- 2) poniesionych na realizację robót zamiennych (tj. robót, które były przewidziane w zamówieniu, ale w trakcie jego realizacji uzgodniono ich wykonanie w inny sposób),
- 3) wynikających ze zwiększenia wartości zamówień podstawowych.

2. Strony ustalają, że uzyskanie pozytywnej oceny Instytucji Pośredniczącej jest warunkiem niezbędnym dla możliwości kwalikowania wydatków wynikających z udzielania zamówień w trybach niekonkurencyjnych, poniesionych na realizację robót zamiennych

⁶¹ W przypadku zamówień o wartości niższej od kwoty określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ustawy Pzp, a jednocześnie przekraczającej 50 tys. PLN netto, tj. bez podatku od towarów i usług (VAT), udzielenie zamówienia, na podstawie ust. 6, następuje zgodnie z zasadą konkurencyjności, o której mowa w sekcji 3.2.2.

⁶² Ustęp znajdzie zastosowanie do postępowań o udzielenie zamówień publicznych, wszczętych do 31.12.2020 r.

prowadzących do zwiększenia wynagrodzenia wykonawcy lub wynikających ze zwiększenia wartości zamówień podstawowych.

3. Ocena, o której mowa w ust. 2 dokonywana jest w ramach kontroli wniosku o płatność lub w inny sposób przewidziany w systemie realizacji FEnIKS. Ocena wydatków poniesionych na realizację robót zamiennych nieprowadzących do zwiększenia wynagrodzenia wykonawcy dokonywana jest na próbie w sposób przewidziany w systemie realizacji FEnIKS.
4. Wydatki, o których mowa w ust. 1 będą stanowiły wydatki niekwalifikowalne w przypadku naruszenia prawa krajowego lub unijnego w dziedzinie zamówień publicznych, naruszenia warunków kwalifikowalności wydatków (w tym określonych w niniejszym paragrafie Umowy lub w *Wytycznych w dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027*) lub jeżeli zmiana wynika z rażącej niestaranności Beneficjenta na etapie opisywania przedmiotu zamówienia, tj. takiej niestaranności, która polega na przekroczeniu podstawowych zasad staranności w odniesieniu do okoliczności konkretnego przypadku.
5. Warunkiem kwalifikowalności wydatków określonych w ust. 1 jest złożenie przez Beneficjenta pisemnego uzasadnienia faktycznego i prawnego dla podjętych czynności, a na żądanie instytucji dokonującej oceny, uzupełnienia treści ww. uzasadnienia.
6. Dodatkowym warunkiem uznania za kwalifikowalne wydatków związanych ze zmianą programu funkcjonalno-użytkowego (dalej PFU) w umowach opisywanych za pomocą PFU, poniesionych przez Beneficjenta, jest spełnienie łącznie następujących warunków:
 - 1) możliwość dokonania takich zmian została przewidziana w umowie lub PFU, w przypadku gdy przepis prawa lub warunek kwalifikowalności wydatków wymaga określenia warunków zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu, zapytaniu ofertowym, specyfikacji istotnych warunków zamówienia (dalej SIWZ) albo specyfikacji warunków zamówienia (dalej SWZ) lub w umowie,
 - 2) zmiany nie modyfikują ogólnego charakteru umowy oraz zapewniają funkcjonalność przewidzianą przez Beneficjenta,
 - 3) przyczyną dokonywania zmian w stosunku do założeń PFU nie jest brak staranności Beneficjenta na etapie opisywania przedmiotu zamówienia.
7. W przypadku umów, w których określono wynagrodzenie ryczałtowe oraz w SIWZ albo SWZ lub ogłoszeniu o zamówieniu albo w zapytaniu ofertowym przewidziano elementy rozliczane kosztorysowo, postanowienia określone w ust. 6 znajdują zastosowanie do części umowy rozliczanej ryczałtowo.
8. Obowiązkowej ocenie przewidzianej w ust. 2 nie podlegają wydatki dotyczące zwiększenia wartości zamówienia podstawowego:
 - 1) wynikające z zastosowania mechanizmu kosztorysowego wynagrodzenia wykonawcy i ostatecznego obliczenia go na podstawie obmiaru faktycznie wykonanych robót, rozumianego jako rozliczenie obmiarowe⁶³,

⁶³ Ma miejsce w sytuacji, w której roboty zostały wykonane zgodnie z opisem przedmiotu zamówienia (np. zgodnie z projektem budowlanym/wykonawczym). Nie jest rozliczeniem obmiarowym sytuacja, w której wprowadza się zmiany w sposobie wykonania przedmiotu zamówienia i rozlicza się je w istniejących pozycjach przedmiaru

- 2) na roboty budowlane w umowach przewidujących wynagrodzenie kosztorysowe wynikające z likwidacji rozbieżności między projektem budowlanym a przedmiarem robót (kosztorysem), jeśli sposób wyceny nowych pozycji kosztorysu tworzonych na potrzeby wyceny robót uwzględnionych w projekcie został przewidziany w SIWZ/SWZ lub zapytaniu ofertowym,
 - 3) będącego skutkiem zmiany umowy w zakresie zmiany obowiązujących przepisów prawa unijnego lub krajowego, pod warunkiem zgodności z regułami dotyczącymi zmian umów określonych w przepisach ustawy PZP lub *Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021–2027*,
 - 4) dokonanego na mocy orzeczenia sądu, o którym mowa w art. 357¹ kodeksu cywilnego,
 - 5) dokonanego na mocy orzeczenia sądu, o którym mowa w art. 358¹ § 3 kodeksu cywilnego,
 - 6) dokonanego na mocy orzeczenia sądu, o którym mowa w art. 632 § 2 kodeksu cywilnego.
 - 7) wynikające z zastosowania przewidzianego w umowie mechanizmu waloryzacji ceny, który nie wymaga zmiany tej umowy (np. w postaci aneksu) lub zawarcia nowej umowy,
 - 8) wynikające z realizacji zastrzeżonego w umowie prawa opcji.
9. Jeżeli w wyniku działania komisji rozjemczych, arbitrażu, mediacji lub zawarcia ugody, w tym ugody zatwierdzonej przez sąd następuje zmiana umowy z wykonawcą, to zmiana taka podlega obowiązkowej ocenie przewidzianej w ust. 2, w przypadkach tam wskazanych.

§ 14.

Kontrola procedury zawierania umów dla zadań objętych Projektem

1. Instytucja Pośrednicząca kontroluje przestrzeganie przez Beneficjenta postanowień § 12 ust. 1 – 3 i spełnienie warunków kwalifikowalności wydatków dla sytuacji opisanych w § 13 ust.1.
2. Beneficjent zobowiązuje się do poddania się kontroli, o której mowa w ust. 1.
3. Kontrola procedur zawierania umów może być prowadzona:
 - 1) przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia albo przed zawarciem umowy z wykonawcą (kontrola ex-ante),
 - 2) po zawarciu umowy z wykonawcą (kontrola ex-post).

następuje zmiana umowy – robota zamienna) lub wprowadza się nowe roboty, nieujęte w zamówieniu podstawowym (np. zgodnie z projektem budowlanym/wykonawczym) i rozlicza się je w istniejących już w kontrakcie pozycjach przedmiaru.

W przypadku kontroli ex-ante, do czasu otrzymania informacji o wyniku kontroli, Beneficjent nie może, bez zgody Instytucji Pośredniczącej, wszcząć postępowania o udzielenie zamówienia (jeżeli kontrola została wszczęta przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia) lub zawrzeć umowy z wykonawcą (jeżeli kontrola została wszczęta po wszczęciu postępowania o udzielenie zamówienia ale przed zawarciem umowy z wykonawcą).⁶⁴

4. Przy ocenie prawidłowości udzielania zamówień przed dniem stosowania pierwszej wersji *Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021–2027*, a w przypadku zamówień udzielanych w wyniku przeprowadzonych postępowań, dla których postępowanie zostało wszczęte przed dniem stosowania pierwszej wersji ww. *Wytycznych* (czyli przed 25 listopada 2022 r.), uwzględnia się poniższe warunki:
 - 1) zamówienia udzielane przez beneficjentów będących, podmiotami zobowiązanymi do stosowania ustawy Pzp zgodnie z art. 4, 5, 6 tej ustawy, są weryfikowane pod względem zgodności z prawem,
 - 2) zamówienia mieszczące się w zakresie wymogów właściwych dla zasady konkurencyjności, są weryfikowane pod względem zgodności z prawem, z zasadami wynikającymi z Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 326 z 26.10.2012, str. 47), z zasadą uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców oraz pod względem zgodności z obowiązującym u Beneficjenta wewnętrznym regulaminem udzielania zamówień, jeżeli Beneficjent posiada taki regulamin,
 - 3) możliwa jest weryfikacja zamówień, udzielonych w wyniku postępowań wszczętych przed dniem stosowania pierwszej wersji *Wytycznych*, zgodnie z zasadami określonymi w podrozdziale 6.5 *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*, o ile Beneficjent zastosował ww. dokument.
5. Beneficjent zobowiązuje się do przekazywania, na wniosek Instytucji Pośredniczącej, do Instytucji Pośredniczącej lub innych podmiotów upoważnionych na mocy prawa, dokumentacji związanej z prowadzeniem procedur, o których mowa w § 12 ust. 1 - 3, a w szczególności:
 - 1) treści zapytania ofertowego albo treści ogłoszenia o zamówieniu publicznym lub zaproszenia do negocjacji, a także specyfikacji istotnych warunków zamówienia,
 - 2) informacji o wszczynanych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego albo o upublicznieniu zapytania ofertowego,
 - 3) informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty oraz danych o wszystkich wykonawcach, którzy złożyli oferty w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub o unieważnieniu tego postępowania albo informacji o wyniku postępowania przeprowadzonego zgodnie z zasadą konkurencyjności, o której mowa w *Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021–2027* przed zawarciem umowy z wykonawcą wraz z kopiami protokołu z postępowań, o których mowa powyżej, wraz z załącznikami,
 - 4) projektów umów i projektów aneksów do umów zawartych z wykonawcą,

⁶⁴ Możliwość zastosowania klauzuli o której mowa w niniejszym zdaniu na potrzeby umów zawieranych w konkretnym działaniu jest uzależniona od decyzji Instytucji Pośredniczącej.

- 5) poświadczonych za zgodność z oryginałem kopii umów i kopii aneksów do umów zawartych z wykonawcą.
6. Beneficjent ma obowiązek dostarczyć do Instytucji Pośredniczącej dokumenty, o których mowa w ust. 5, w terminach wskazanych przez Instytucję Pośredniczącą z zastrzeżeniem ust. 11.
7. Instytucja Pośrednicząca prowadząc kontrolę procedury zawierania umów jest uprawniona do opiniowania dokumentów przekazanych przez Beneficjenta pod względem podmiotowej i przedmiotowej zgodności z Umową, jak również pod względem zgodności z zasadami zawierania umów określonymi w *Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021–2027* z zastrzeżeniem ust. 4 pkt 3. Instytucja Pośrednicząca wskazuje stwierdzone naruszenia procedury zawierania umów oraz wydaje informację pokontrolną zawierającą ustalenia na temat stwierdzonych naruszeń.
8. W przypadku, gdy Beneficjent nie zgadza się ze stwierdzonymi naruszeniami lub treścią informacji pokontrolnej Instytucji Pośredniczącej, ma prawo do zgłoszenia zastrzeżeń w trybie określonym w ustawie.
9. Instytucja Pośrednicząca może odmówić części lub całości dofinansowania dla umowy lub umów w ramach Projektu, które zostały zawarte niezgodnie z zasadami zawierania umów, o których mowa w § 12 i §13, a w przypadku, gdy środki finansowe zostały już przekazane, wystąpić do Beneficjenta o ich zwrot w trybie § 18.
10. Postanowienia niniejszego paragrafu nie ograniczają uprawnień instytucji kontrolujących wynikających z postanowień § 16.
11. W przypadku zmiany umowy z wykonawcą, do zawarcia której stosuje się przepisy ustawy Pzp, polegającej na zwiększeniu wartości umowy, Beneficjent zobowiązuje się do niezwłocznego przesłania do Instytucji Pośredniczącej projektu aneksu do umowy z wykonawcą wraz z podaniem uzasadnienia faktycznego i prawnego dla proponowanej zmiany umowy.

§ 15.

Ewidencja księgową i przechowywanie danych

1. Beneficjent zobowiązuje się do prowadzenia dla Projektu odrębnej informatycznej ewidencji księgowej kosztów, wydatków i przychodów lub stosowania w ramach istniejącego informatycznego systemu ewidencji księgowej odrębnego kodu księgowego umożliwiającego identyfikację wszystkich transakcji i poszczególnych operacji bankowych związanych z Projektem, oraz dokonywania księgowania zgodnie z obowiązującymi przepisami.
2. Beneficjent zobowiązuje się do przechowywania, w sposób gwarantujący należyte bezpieczeństwo informacji, wszelkich danych i dokumentów związanych z realizacją Projektu, w szczególności dokumentacji związanej z zarządzaniem finansowym, merytorycznym, technicznym, procedurami zawierania umów z wykonawcami, przez okres wskazany w rozporządzeniu nr 2021/1060, tj. okres pięciu lat od dnia 31 grudnia roku, w którym nastąpiła ostatnia płatność na rzecz Beneficjenta, z zastrzeżeniem konieczności dłuższego przechowywania dokumentów w sytuacjach wskazanych w ust. 3 - 5. Bieg okresu przechowywania może zostać zawieszony, w przypadkach określonych w art. 82

- ust. 2 rozporządzenia nr 2021/1060, o czym Instytucja Pośrednicząca informuje Beneficjenta.
3. Z uwzględnieniem ust. 2, w przypadku Projektu, w którym występuje pomoc publiczna obowiązek, o którym mowa w ust. 2 trwa 10 lat od dnia udzielenia pomocy publicznej⁶⁵. W przypadku Projektu, w którym występuje pomoc publiczna przyznana w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych (i usług w ogólnym interesie gospodarczym), z wyjątkiem pomocy *de minimis*, obowiązek, o którym mowa w ust. 2 trwa 10 lat od końca okresu obowiązywania aktu powierzenia świadczenia tych usług, z zastrzeżeniem możliwości przerwania i zawieszenia biegu niniejszych terminów w sytuacji wskazanej w art. 17 rozporządzenia Rady UE 2015/1589.⁶⁶
 4. Dokumenty dotyczące zachowania trwałości Projektu, z uwzględnieniem ust. 2, przechowywane są przez okres wskazany w § 17 ust. 1.
 5. Dokumenty dotyczące rozliczania podatku od towarów i usług, z uwzględnieniem ust. 2, są przechowywane przez okres nie krótszy niż dopuszczalny dla zmiany deklaracji VAT⁶⁷.
 6. Instytucja Pośrednicząca, w uzasadnionych przypadkach, może przedłużyć termin, o którym mowa w ust. 2, informując o tym Beneficjenta przed upływem tego terminu.
 7. Beneficjent zobowiązuje się do przekazywania Instytucji Pośredniczącej oraz innym podmiotom uprawnionym do prowadzenia kontroli lub audytu, wskazanym w art. 25 ust. 1 i 2 ustawy, na ich żądanie, wszelkich dokumentów i informacji związanych z realizacją Projektu.
 8. W przypadku zmiany miejsca przechowywania dokumentów oraz w przypadku zawieszenia lub zaprzestania przez Beneficjenta działalności w okresie, o którym mowa w ust. 2, Beneficjent zobowiązuje się niezwłocznie poinformować w formie Instytucję Pośredniczącą o miejscu przechowywania dokumentów związanych z Projektem.
 9. Beneficjent, w trakcie wykonywania obowiązków, o których mowa w niniejszym paragrafie, zobowiązuje się uwzględnić zalecenia wynikające z wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego dotyczących sposobu przechowywania i udostępniania dokumentów, jeżeli zostaną wydane. Instytucja Pośrednicząca poinformuje Beneficjenta o wydaniu takich wytycznych.

§ 16.

Kontrola

1. Wszystkie dokumenty oraz zapisy księgowe związane z realizacją Projektu podlegają kontroli przez podmioty, o których mowa w art. 24 ust. 12 oraz 25 ust. 2 ustawy. Beneficjent zobowiązany jest zapewnić dostęp do dokumentacji i poddać się prowadzonym kontrolom, w tym wizytom monitoringowym, na zasadach określonych w Rozdziale 7 ustawy.

⁶⁵ Dniem udzielenia pomocy publicznej jest dzień zawarcia umowy o dofinansowanie.

⁶⁶ Rozporządzenie Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 248 z 24.09.2015, str. 9).

⁶⁷ Postanowienie należy stosować w zależności od wartości i rodzaju towarów i usług tj. 5 lub 10 lat, licząc od roku, w którym towary i usługi zostały oddane do użytkowania, zgodnie z brzmieniem ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2022 r. poz. 931)

2. Beneficjent zobowiązuje się zapewnić przedstawicielom podmiotów, o których mowa art. 24 ust. 12 oraz 25 ust. 2 ustawy, dostęp do miejsc realizacji Projektu, w celu przeprowadzenia kontroli, w tym wizyty monitoringowej.
3. Beneficjent zobowiązuje się do poinformowania podmiotów lub osób zaangażowanych w realizację Projektu o możliwości zwrócenia się przez instytucję kontrolującą do złożenia przez nich wyjaśnień lub udostępnienia dokumentów dotyczących Projektu, zgodnie z art. 25 ust. 10 ustawy.
4. Kontrole mogą być prowadzone do ostatniego dnia okresu, w którym upływa zobowiązanie Beneficjenta do przechowywania dokumentacji, zgodnie z § 15 ust. 2 – 6.
5. Ramy systemu kontroli, w tym najważniejsze procesy kontrolne i podstawowe obowiązki instytucji w zakresie ich realizacji zostały określone w *Wytycznych dotyczących kontroli realizacji programów polityki spójności na lata 2021-2027*.
6. Beneficjent zapewnia kontrolującym warunki i środki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia kontroli.
7. W przypadku odmowy przedstawienia dokumentu lub udzielenia wyjaśnień nie uwzględnia się zastrzeżeń złożonych w tym zakresie przez Beneficjenta lub osobę przez niego upoważnioną do treści informacji pokontrolnej. Powyższe nie dotyczy sytuacji, gdy w ocenie instytucji kontrolującej odmowa przedstawienia dokumentu lub udzielenia wyjaśnień jest uzasadniona.
8. Beneficjent zobowiązuje się przekazywać do Instytucji Pośredniczącej, w terminie 7 dni od dnia otrzymania ostatecznej wersji, kopie informacji pokontrolnych oraz zaleceń pokontrolnych albo kopie innych dokumentów spełniających te funkcje, powstałych w toku kontroli prowadzonych przez uprawnione do tego instytucje, inne niż Instytucja Pośrednicząca, jeżeli kontrole te dotyczyły Projektu.
9. Beneficjent zobowiązuje się do przekazywania Instytucji Pośredniczącej, z poszanowaniem obowiązujących przepisów prawa, wszelkich informacji dotyczących podejmowanych czynności (w tym kontrolnych) lub postępowań prowadzonych w szczególności przez organy ścigania bądź organy nadzoru, dotyczących lub mogących dotyczyć swoim zakresem Projektu w terminie 7 dni od dnia powzięcia informacji. Ponadto, na żądanie podmiotów, o których mowa art. 24 ust. 12 oraz 25 ust. 2 ustawy, Beneficjent zobowiązany jest do przekazania, z poszanowaniem obowiązujących przepisów prawa, wszelkich posiadanych przez siebie informacji w zakresie prowadzonych przez w/w służby postępowań dotyczących lub mogących dotyczyć swoim zakresem Projektu. W powyższym trybie Beneficjent zobowiązuje się również do informowania o postępowaniach prowadzonych przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów dotyczących lub mogących dotyczyć swoim zakresem Projektu.
10. Beneficjent zobowiązuje się współpracować z Instytucją Pośredniczącą w zakresie koordynowania przez nią audytów i kontroli prowadzonych u Beneficjenta przez uprawnione instytucje wskazane w art. 24 ust. 12 oraz 25 ust. 2 ustawy, w tym udzielania wyjaśnień.
11. W przypadku projektów wybieranych w sposób konkurencyjny Beneficjent zobowiązany jest do zachowania ścieżki audytu z fazy naboru i oceny projektów do celów kontroli i audytu, w tym wszystkich dokumentów, co do których Beneficjent załączał oświadczenie o ich posiadaniu przy składaniu wniosku o dofinansowanie.

12. W przypadku gdy przed dniem zawarcia Umowy Beneficjent ponosił wydatki kwalifikowalne (Projekt zaawansowany finansowo) zobowiązany jest do przekazania do Instytucji Pośredniczącej w terminie wskazanym przez Instytucję Pośredniczącą nie wcześniejszym niż 14 dni od dnia zawarcia Umowy w formie

- 1) dokumentów i informacji określających rodzaj poniesionych wydatków, które zostaną przedstawione przez Beneficjenta we wniosku/ach o płatność w ramach Projektu, umożliwiających określenie stopnia zaawansowania finansowego Projektu⁶⁸,
- 2) zestawienia umów dla zadań objętych Projektem zawartych przez Beneficjenta z wykonawcami przed dniem zawarcia Umowy.⁶⁹

13. Instytucja Pośrednicząca na podstawie analizy dokumentów i informacji o których mowa w ust. 12 podejmuje decyzję o przeprowadzeniu kontroli (dalej "kontroli Projektu zaawansowanego finansowo"), której celem będzie potwierdzenie realizowania przez Beneficjenta Projektu zgodnie z zasadami i regułami obowiązującymi w ramach FEnKS.

14. Zakres kontroli Projektu zaawansowanego finansowo obejmuje:

- 1) kontrolę na miejscu realizacji Projektu w celu zweryfikowania, czy produkty lub usługi⁷⁰ zostały faktycznie dostarczone lub zrealizowane.⁷¹
- 2) kontrolę procedur zawierania umów dla zadań objętych Projektem, które to umowy zostały zawarte przez Beneficjenta z wykonawcami przed zawarciem Umowy.⁷²

15. W przypadku podjęcia decyzji o przeprowadzeniu kontroli Projektu zaawansowanego finansowo, zatwierdzenie pierwszego wniosku o płatność w ramach Projektu, nastąpi pod warunkiem pozytywnego wyniku kontroli⁷³. W przypadku, gdy wniosek o płatność zawiera wydatki, w stosunku do których zaistniało podejrzenie wystąpienia nieprawidłowości, zastosowanie znajdują postanowienia § 8 ust. 26. W przypadku gdy pierwszy wniosek o płatność nie zawiera wydatków kwalifikowalnych poniesionych przed dniem zawarcia Umowy, jego zatwierdzenie może nastąpić przed zakończeniem kontroli Projektu zaawansowanego finansowo.

§ 17.

Trwałość Projektu

⁶⁸ Określanego na podstawie wartości wydatków kwalifikowalnych poniesionych przez Beneficjenta (według stanu na dzień zawarcia Umowy) w stosunku do maksymalnej kwoty wydatków kwalifikowalnych, o których mowa w § 5 ust. 2 Umowy

⁶⁹ Ust. 12-15 należy wykreślić jeżeli przed dniem zawarcia Umowy Beneficjent nie ponosił wydatków

⁷⁰ Dostarczenie produktów i usług w rozumieniu art. 74 ust. 1 lit. a rozporządzenia nr 2021/1060, obejmuje także wykonanie robót budowlanych.

⁷¹ Kontrola na miejscu jest przeprowadzana w przypadku gdy jednocześnie:

- 1) zaawansowanie finansowe Projektu wynosi co najmniej 50 %, określanego na podstawie wartości wydatków kwalifikowalnych poniesionych przez Beneficjenta (według stanu na dzień zawarcia Umowy) w stosunku do maksymalnej kwoty wydatków kwalifikowalnych, o których mowa w § 5 ust. 2 Umowy
- 2) Projekt został zidentyfikowany przez Instytucję Pośredniczącą jako ryzykowny na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka zgodnie z opracowaną przez Instytucję Pośredniczącą metodyką.

⁷² Kontrola procedur dla zawartych umów zostanie przeprowadzona w oparciu o wyniki analizy ryzyka zgodnie z opracowaną przez Instytucję Pośredniczącą metodyką.

⁷³ Przez pozytywny wynik kontroli należy rozumieć kontrolę, w wyniku której nie stwierdzono podejrzenia wystąpienia nieprawidłowości lub wystąpienia nieprawidłowości.

1. Beneficjent zobowiązuje się do zachowania trwałości Projektu, w rozumieniu art. 65 ust. 1 rozporządzenia nr 2021/1060, w okresie 5 lat⁷⁴ od daty płatności końcowej na rzecz Beneficjenta, a w przypadku, gdy przepisy regulujące udzielanie pomocy publicznej wprowadzają bardziej restrykcyjne wymogi w tym zakresie, wówczas stosuje się okres ustalony zgodnie z tymi przepisami.
2. Za datę płatności końcowej uznaje się:
 - 1) datę obciążenia rachunku płatniczego instytucji przekazującej środki Beneficjentowi w przypadku, gdy w ramach rozliczenia wniosku o płatność końcową Beneficjentowi przekazywane są środki,
 - 2) datę zatwierdzenia wniosku o płatność końcową – w przypadkach innych niż określone w pkt 1.
3. Beneficjent do końca okresu trwałości Projektu niezwłocznie informuje Instytucję Pośredniczącą o wszelkich okolicznościach mogących skutkować naruszeniem trwałości Projektu.
4. W przypadku niezachowania trwałości Projektu Beneficjent jest zobowiązany do zwrotu środków otrzymanych na realizację Projektu, wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych, proporcjonalnie do okresu w którym trwałość Projektu nie została zachowana – w trybie określonym w art. 207 ustawy o finansach publicznych, a w przypadku, gdy przepisy regulujące udzielanie pomocy publicznej wprowadzają bardziej restrykcyjne wymogi w tym zakresie, wówczas stosuje się te przepisy.

§ 18.

Zwrot dofinansowania

1. W sytuacjach, gdy dofinansowanie udzielone Beneficjentowi zostało:
 - 1) wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem,
 - 2) wykorzystane z naruszeniem procedur obowiązujących przy realizacji Projektu, w szczególności, o których mowa w § 4 ust. 1, § 4 ust. 3-4 oraz § 12 i 13,
 - 3) pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokościpodlega ono zwrotowi w trybie i na zasadach przewidzianych w art. 207 ustawy o finansach publicznych.
2. W przypadku stwierdzenia okoliczności, o których mowa w ust. 1, Instytucja Pośrednicząca określa kwotę przypadającą do zwrotu biorąc pod uwagę wagę stwierdzonego naruszenia. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości i nałożenia korekty finansowej wysokość kwoty przypadającej do zwrotu odpowiada wartości korekty finansowej ustalonej zgodnie z przepisami ustawy.
3. W przypadku stwierdzenia okoliczności, o których mowa w ust. 1, Instytucja Pośrednicząca wzywa niezwłocznie Beneficjenta do:
 - 1) zwrotu kwoty, o której mowa w ust. 2 wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych lub

⁷⁴ 3 lat w przypadku mikro, małych i średnich przedsiębiorstw - w odniesieniu do projektów, z którymi związany jest wymóg utrzymania inwestycji lub miejsc pracy.

- 2) wyrażenia pisemnej zgody na pomniejszenie kolejnych płatności na rzecz Beneficjenta o kwotę, o której mowa w ust 2 wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych
w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.
4. W wezwaniu, o którym mowa w ust. 3 pkt 1 Instytucja Pośrednicząca wskazuje numer rachunku bankowego, na który należy dokonać zwrotu oraz kwotę podlegającą zwrotowi.
5. Jeżeli Beneficjent dokona dobrowolnego zwrotu kwoty, o której mowa w ust. 2, Instytucja Pośrednicząca przekazuje Beneficjentowi potwierdzenie dokonania zwrotu właściwej kwoty.
6. Po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 3 właściwa instytucja wydaje decyzję, o której mowa w art. 207 ust. 9 ustawy o finansach publicznych.
7. Instytucja Pośrednicząca może wstrzymać wypłatę dofinansowania do dnia ustanowienia przez Beneficjenta dodatkowego zabezpieczenia prawidłowej realizacji Projektu, w zakresie i formie wskazanych i zaakceptowanych przez Pośrednicząca⁷⁵ w razie:
 - 1) wystąpienia zastrzeżeń, co do prawidłowości wykorzystania dofinansowania do czasu ich wyjaśnienia,
 - 2) wydania decyzji, o której mowa w ust. 6, do czasu kiedy stanie się ona ostateczna,
 - 3) stwierdzenia powstania zagrożenia realizacji Projektu zgodnie z Umową.
8. W sytuacji, o której mowa w ust. 1, gdy Beneficjent nie dokonał zwrotu lub nie jest możliwe dokonanie pomniejszenia kolejnej płatności, Instytucja Pośrednicząca podejmie czynności zmierzające do odzyskania należnych środków z wykorzystaniem wszelkich środków prawnych.
9. Odsetki od kwoty, o której mowa w ust. 2 są naliczane od dnia przekazania dofinansowania Beneficjentowi, tj. od dnia obciążenia tą kwotą rachunku bankowego płatnika.

§ 19.

Komunikacja i widoczność

(Obowiązki informacyjne i promocyjne dotyczące wsparcia z Unii Europejskiej)

1. Beneficjent jest zobowiązany do wypełniania obowiązków informacyjnych i promocyjnych, w tym informowania społeczeństwa o dofinansowaniu projektu przez Unię Europejską, zgodnie z rozporządzeniem nr 2021/1060 (w szczególności z załącznikiem IX - Komunikacja i Widoczność) oraz zgodnie z **załącznikiem nr 17** do Umowy.
2. W okresie realizacji Projektu, z zastrzeżeniem okresu wskazanego w pkt 2, Beneficjent jest zobowiązany do:
 - 1) umieszczania w widoczny sposób znaku Funduszy Europejskich, znaku barw Rzeczypospolitej Polskiej (jeśli dotyczy; wersja pełnokolorowa) i znaku Unii Europejskiej na:
 - a) wszystkich prowadzonych działaniach informacyjnych i promocyjnych dotyczących Projektu,

⁷⁵ Nie dotyczy jednostek sektora finansów publicznych.

- b) wszystkich dokumentach i materiałach (m.in. produkty drukowane lub cyfrowe) podawanych do wiadomości publicznej,
 - c) wszystkich dokumentach i materiałach dla osób i podmiotów uczestniczących w Projekcie,
 - d) produktach, sprzęcie, pojazdach, aparaturze itp., powstałych lub zakupionych z Projektu, poprzez umieszczenie trwałego oznakowania w postaci naklejek,
- 2) umieszczenia w miejscu realizacji Projektu trwałej tablicy informacyjnej podkreślającej fakt otrzymania dofinansowania z Unii Europejskiej, niezwłocznie po rozpoczęciu fizycznej realizacji Projektu obejmującego inwestycje rzeczowe lub zainstalowaniu zakupionego sprzętu, w odniesieniu do projektów, których całkowity koszt realizacji projektu przekracza 500 000 EUR.⁷⁶ W przypadku, gdy miejsce realizacji Projektu nie zapewnia swobodnego dotarcia do ogółu społeczeństwa z informacją o realizacji tego Projektu, umiejscowienie tablicy powinno być uzgodnione z Instytucją Pośredniczącą. Tablica musi być umieszczona niezwłocznie po rozpoczęciu fizycznej realizacji Projektu lub zainstalowaniu zakupionego sprzętu aż do końca okresu trwałości Projektu, o którym mowa w § 17 ust. 1.
- 3) w przypadku projektów innych niż te, o których mowa w pkt 2, umieszczenia w widocznym miejscu realizacji Projektu przynajmniej jednego trwałego plakatu o minimalnym formacie A3 lub podobnej wielkości elektronicznego wyświetlacza, podkreślającego fakt otrzymania dofinansowania z Unii Europejskiej,
- 4) umieszczenia krótkiego opisu Projektu na stronie internetowej Beneficjenta, jeśli ją posiada lub na jego stronach mediów społecznościowych. Opis Projektu musi zawierać:
- a) tytuł Projektu lub jego skróconą nazwę,
 - b) podkreślenie faktu otrzymania wsparcia finansowego z Unii Europejskiej przez zamieszczenie znaku Funduszy Europejskich, znaku barw Rzeczypospolitej Polskiej i znaku Unii Europejskiej,
 - c) zadania, działania, które będą realizowane w ramach Projektu (opis, co zostanie zrobione, zakupione etc.),
 - d) grupy docelowe (do kogo skierowany jest Projekt, kto z niego skorzysta),
 - e) cel lub cele Projektu,
 - f) efekty, rezultaty Projektu (jeśli opis zadań, działań nie zawiera opisu efektów, rezultatów),
 - g) wartość Projektu (łącznie koszt Projektu),
 - h) wysokość wkładu Funduszy Europejskich.

⁷⁶ Całkowity koszt projektu obejmuje koszty kwalifikowane i niekwalifikowane. Koszt projektu należy przeliczyć według kursu Europejskiego Banku Centralnego z przedostatniego dnia pracy Komisji Europejskiej w miesiącu poprzedzającym miesiąc podpisania umowy o dofinansowanie.

- 5) jeżeli Projekt ma znaczenie strategiczne⁷⁷ lub jego całkowity koszt przekracza 10 000 000 EUR⁷⁸, zorganizowania wydarzenia lub działania informacyjno-promocyjnego (np. konferencję prasową, wydarzenie promujące projekt, prezentację projektu na targach branżowych) w ważnym momencie realizacji Projektu, np. na otwarcie Projektu, zakończenie Projektu lub jego ważnego etapu np. rozpoczęcie inwestycji, oddanie inwestycji do użytkowania itp. Do udziału w wydarzeniu informacyjno-promocyjnym należy zaprosić z co najmniej 4-tygodniowym wyprzedzeniem przedstawicieli Komisji Europejskiej, IZ oraz IP za pośrednictwem poczty elektronicznej na adresy: komunikacjafeniks@mfi.pr.gov.pl, regio-poland@ec.europa.eu oraz promocjedfe@kultura.gov.pl,
 - 6) dokumentowania działań informacyjnych i promocyjnych prowadzonych w ramach Projektu.
3. Beneficjent, który realizuje Projekt o całkowitym koszcie przekraczającym 5 000 000 EUR⁷⁹, informuje IZ i Instytucję Pośredniczącą o:
 - 1) planowanych wydarzeniach informacyjno-promocyjnych związanych z Projektem,
 - 2) innych planowanych wydarzeniach i istotnych okolicznościach związanych z realizacją Projektu, które mogą mieć znaczenie dla opinii publicznej i mogą służyć budowaniu marki Funduszy Europejskich.⁸⁰
 4. Beneficjent przekazuje informacje o planowanych wydarzeniach, o których mowa w ust. 3, na co najmniej 14 dni przed wydarzeniem za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres IZ komunikacjafeniks@mfi.pr.gov.pl oraz na adres Instytucji Pośredniczącej promocjadfe@kultura.gov.pl. Informacja powinna wskazywać dane kontaktowe osób ze strony Beneficjenta zaangażowanych w wydarzenie.
 5. Każdorazowo na prośbę IZ lub Instytucji Pośredniczącej, Beneficjent jest zobowiązany do zorganizowania wspólnego wydarzenia informacyjno-promocyjnego dla mediów (np. briefingu prasowego, konferencji prasowej) z przedstawicielami IZ lub Instytucji Pośredniczącej.
 6. Jeśli Beneficjent realizuje projekt, w którym przewidziany jest udział uczestników projektu, Beneficjent zobowiązany jest do rzetelnego i regularnego wprowadzania aktualnych danych do wyszukiwarki wsparcia dla potencjalnych beneficjentów i uczestników projektów, dostępnej na Portalu Funduszy Europejskich.
 7. W przypadku niewywiązania się Beneficjenta z obowiązków określonych w ust. 2 pkt 1 lit. a) - c) oraz pkt 2 - 5, Instytucja Pośrednicząca wzywa Beneficjenta do podjęcia działań zaradczych w terminie i na warunkach określonych w wezwaniu. W przypadku braku wykonania przez Beneficjenta działań zaradczych, o których mowa w wezwaniu, Instytucja Pośrednicząca pomniejsza maksymalną kwotę dofinansowania, o której mowa w § 6 ust. 1 o wartość nie większą niż 3 % tego dofinansowania, zgodnie z wykazem pomniejszenia wartości dofinansowania projektu w zakresie obowiązków komunikacyjnych, który stanowi **załącznik nr 13** do Umowy. W takim przypadku Instytucja Pośrednicząca w drodze jednostronnego oświadczenia woli, które jest wiążące dla Beneficjenta, dokona zmiany

⁷⁷ Projekt, który wnosi znaczący wkład w osiągnięcie celów programu i który podlega szczególnym środkom dotyczącym monitorowania i komunikacji.

⁷⁸ Patrz przypis do pkt 2.

⁷⁹ Patrz przypis do pkt 2.

⁸⁰ Wydarzenia otwierające/kończące realizację Projektu lub związane z rozpoczęciem/realizacją/zakończeniem ważnego etapu Projektu.

maksymalnej kwoty dofinansowania, o której mowa w § 6 ust. 1, o czym poinformuje Beneficjenta w formie pisemnej lub elektronicznej, wzywając go jednocześnie do odpowiedniej zmiany Harmonogramu Projektu. Jeżeli w wyniku pomniejszenia dofinansowania okaże się, że Beneficjent otrzymał środki w kwocie wyższej niż maksymalna wysokość dofinansowania, o której mowa w zdaniu poprzednim, różnica podlega zwrotowi bez odsetek w terminie i na zasadach określonych przez Instytucję Pośredniczącą. Po bezskutecznym upływie terminu do zwrotu, następuje on w trybie i na zasadach określonych w art. 207 ustawy o finansach publicznych.

8. W przypadku stworzenia przez osobę trzecią utworów, w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2022 r. poz. 2509), związanych z komunikacją i widocznością (np. zdjęcia, filmy, broszury, ulotki, prezentacje multimedialne nt. Projektu), powstałych w ramach Projektu, Beneficjent zobowiązuje się do nabycia od tej osoby autorskich praw majątkowych do tych utworów.
9. Każdorazowo, na wniosek Instytucji Koordynującej Umowę Partnerstwa (dalej: IK UP), IZ lub Instytucji Pośredniczącej i unijnych instytucji lub organów i jednostek organizacyjnych, Beneficjent zobowiązuje się do udostępnienia tym podmiotom utworów związanych z komunikacją i widocznością (np. zdjęcia, filmy, broszury, ulotki, prezentacje multimedialne nt. Projektu) powstałych w ramach Projektu.
10. Na wniosek IK UP, IZ lub Instytucji Pośredniczącej i unijnych instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Beneficjent zobowiązuje się do udzielenia tym podmiotom nieodpłatnej i niewyłącznej licencji do korzystania z utworów związanych z komunikacją i widocznością (np. zdjęcia, filmy, broszury, ulotki, prezentacje multimedialne nt. Projektu) powstałych w ramach Projektu w następujący sposób:
 - 1) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz na terytorium innych państw członkowskich Unii Europejskiej,
 - 2) na okres 10 lat,
 - 3) bez ograniczeń co do liczby egzemplarzy i nośników, w zakresie następujących pól eksploatacji:
 - a) utrwalanie – w szczególności drukiem, zapisem w pamięci komputera i na nośnikach elektronicznych, oraz zwielokrotnianie, powielanie i kopiowanie tak powstałych egzemplarzy dowolną techniką,
 - b) rozpowszechnianie oraz publikowanie w dowolny sposób (w tym poprzez: wyświetlanie lub publiczne odtwarzanie lub wprowadzanie do pamięci komputera i sieci multimedialnych, w tym Internetu) – w całości lub w części, jak również w połączeniu z innymi utworami,
 - c) publiczna dystrybucja utworów lub ich kopii we wszelkich formach (np. książka, broszura, CD, Internet),
 - d) udostępnianie, w tym unijnym instytucjom, organom lub jednostkom organizacyjnym Unii, IK UP, IZ, Instytucji Pośredniczącej oraz ich pracownikom oraz publiczne udostępnianie przy wykorzystaniu wszelkich środków komunikacji (np. Internet),
 - e) przechowywanie i archiwizowanie w postaci papierowej albo elektronicznej,

- 4) z prawem do udzielania osobom trzecim sublicencji na warunkach i polach eksploatacji, o których mowa w pkt 1-3.
11. Znaki graficzne oraz obowiązkowe wzory tablic, plakatu i naklejek są określone w Księdze Tożsamości Wizualnej i dostępne na stronie pod adresem..... oraz w **załączniku nr 17** do Umowy.
 12. Zmiana adresów poczty elektronicznej, wskazanych w ust. 2 pkt 5 i ust. 4 i strony internetowej wskazanej w ust. 11 nie wymaga aneksowania Umowy. Instytucja poinformuje Beneficjenta o tym fakcie w formie pisemnej lub elektronicznej, wraz ze wskazaniem daty, od której obowiązuje zmieniony adres. Zmiana jest skuteczna z chwilą doręczenia informacji Beneficjentowi.
 13. Beneficjent przyjmuje do wiadomości, że objęcie dofinansowaniem oznacza umieszczenie danych Beneficjenta w publikowanym przez IZ wykazie projektów.⁸¹

§ 20.

Zasady wykorzystywania SL2021

1. Beneficjent zobowiązuje się, od dnia zawarcia Umowy, do wykorzystywania SL2021 w procesie rozliczania Projektu i komunikacji z Instytucją Pośredniczącą, zgodnie z aktualnymi Instrukcjami Użytkownika udostępnionymi przez Instytucję Pośredniczącą, w zakresie gromadzenia i przesyłania danych dotyczących:
 - 1) wniosków o płatność, ich weryfikacji, w tym zatwierdzania, poprawiania, odrzucania i wycofywania,
 - 2) Harmonogramu Projektu, jego weryfikacji, w tym zatwierdzania, poprawiania i wycofywania
 - 3) zamówień publicznych, obejmujących w szczególności zakres, o którym mowa w załączniku XVII do rozporządzenia nr 2021/1060,
 - 4) osób zatrudnionych do realizacji Projektu, tzw. bazy personelu, zgodnie z zakresem wskazanym w ust. 4.
2. Przekazanie przez Beneficjenta dokumentów potwierdzających kwalifikowalność wydatków ponoszonych w ramach Projektu i wykazywanych we wnioskach o płatność, Harmonogramu Projektu, innych dokumentów związanych z realizacją Projektu, w tym niezbędnych do przeprowadzenia kontroli Projektu za pośrednictwem SL2021 nie zwalnia Beneficjenta i partnerów⁸² w rozumieniu art. 39 ustawy z obowiązku przechowywania oryginałów dokumentów i ich udostępniania podczas kontroli na miejscu.
3. Beneficjent i Instytucja Pośrednicząca uznają za prawnie wiążące przyjęte w Umowie rozwiązania stosowane w zakresie komunikacji i wymiany danych w SL2021 pomiędzy Beneficjentem a Instytucją Pośredniczącą, bez możliwości kwestionowania skutków ich stosowania.
4. Beneficjent jest zobowiązany do wprowadzania do SL2021 danych dotyczących angażowania personelu Projektu, m.in.:
 - 1) dane dotyczące personelu projektu: nr PESEL, imię, nazwisko, kraj pochodzenia,

⁸¹ Zgodnie z art. 49 ust. 3 i 5 rozporządzenia nr 2021/1060.

⁸² Należy wykreślić jeżeli Projekt będzie realizowany bez udziału partnerów.

2) dane dotyczące formy zaangażowania personelu w ramach Projektu: forma zaangażowania w Projekcie, okres zaangażowania osoby w Projekcie,

pod rygorem uznania wydatków dotyczących angażowania personelu w Projekcie za wydatki niekwalifikowalne. Do czasu uruchomienia odpowiedniego formularza w aplikacji SL2021 Projekty, Beneficjent jest zobowiązany przekazywać dane dotyczące angażowania personelu Projektu w SL2021 w formie pliku xlsx. Wzór dokumentu wraz z instrukcją jego wypełniania stanowi **załącznik nr 19** do Umowy.⁸³

5. Beneficjent i partnerzy⁸⁴ w rozumieniu art. 39 ustawy, wyznacza/ją osoby uprawnione do wykonywania w jego/ich imieniu czynności związanych z realizacją projektu, w tym – zgłoszenia do pracy w ramach SL2021 osoby upoważnionej do zarządzania uprawnieniami użytkowników SL2021 po stronie Beneficjenta i partnerów⁸⁵ w zakresie danego Projektu, zgodnie z procedurą określoną w załączniku nr 4 do *Wytycznych dotyczących warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2021-2027*. W ramach powyższej procedury stosuje się formularz stanowiący załącznik nr 5 do ww. Wytycznych. Wszelkie działania w SL2021 osób uprawnionych są traktowane w sensie prawnym jako działanie Beneficjenta.
6. Beneficjent zobowiązuje się do wykorzystania przez osoby uprawnione, o których mowa w ust. 5, kwalifikowanego podpisu elektronicznego do podpisywania wniosków o płatność w SL2021 lub certyfikatu niekwalifikowanego generowanego przez CST2021 (jako kod autoryzacyjny przesyłany na adres email danej osoby uprawnionej), jeśli Beneficjentem jest podmiot zarejestrowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
7. Beneficjent zapewnia, że wszystkie osoby, o których mowa w ust. 5, zostały zobowiązane do przestrzegania Regulaminu bezpiecznego użytkownika CST2021.
8. Beneficjent zobowiązuje się do każdorazowego informowania Instytucji Pośredniczącej o nieautoryzowanym dostępie do danych Beneficjenta w SL2021.
9. W przypadku niedostępności SL2021 Beneficjent zgłasza Instytucji Pośredniczącej o zaistniałym problemie na adres e-mail
10. W przypadku potwierdzenia awarii SL2021 przez pracownika Instytucji Pośredniczącej proces rozliczania Projektu oraz komunikowania z Instytucją Pośredniczącą odbywa się na zasadach określonych w *Zaleceniach w zakresie wzoru wniosku o płatność beneficjenta w ramach Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027*⁸⁶.
11. W sytuacji awarii będzie miała zastosowanie procedura awaryjna, która będzie dostępna na stronie internetowej Instytucji Pośredniczącej.
12. O usunięciu awarii SL2021 Instytucja Pośrednicząca informuje Beneficjenta na adres e-mail wskazany we wniosku o nadanie dostępu dla osoby uprawnionej.
13. Beneficjent zobowiązuje się uzupełnić dane w SL2021 w zakresie dokumentów przekazanych drogą pisemną w terminie 3 dni roboczych od otrzymania informacji, o której mowa w ust. 12.
14. Nie mogą być przedmiotem komunikacji wyłącznie przy wykorzystaniu SL2021:

⁸³ Obowiązek nie dotyczy personelu Projektu rozliczanego w kosztach pośrednich Projektu.

⁸⁴ Wykreślić jeżeli Projekt będzie realizowany bez udziału partnerów.

⁸⁵ Wykreślić jeżeli Projekt będzie realizowany bez udziału partnerów.

⁸⁶ Treść Zaleceń dostępna na stronie www.feniks.gov.pl.

- 1) czynności kontrolne przeprowadzane w ramach Projektu, w szczególności kontrole na miejscu,
- 2) dochodzenie zwrotu środków od Beneficjenta o których mowa w § 18, w tym prowadzenie postępowania administracyjnego w celu wydania decyzji o zwrocie środków,
- 3) rozwiązanie i odstąpienie od Umowy.

W przypadkach niewskazanych powyżej, jeżeli dla dokonania czynności:

- 1) Umowa zastrzega formę pisemną
- 2) wymóg dochowania formy pisemnej wynika z przepisu prawa powszechnie obowiązującego

do dokonania tej czynności przy wykorzystaniu SL2021 konieczne jest złożenie oświadczenia w formie elektronicznej.

15. Beneficjent zapewnia, że dane są:

- 1) wprowadzane do SL2021 po ich należytych zweryfikowaniu,
- 2) zgodne z dokumentami źródłowymi i są prawdziwe, poprawne, prawidłowo zaklasyfikowane, aktualne, kompletne.

16. Beneficjent jest zobowiązany zapewnić, że wykorzystanie SL2021 w realizacji Projektu odbywać się będzie zgodnie z przepisami prawa oraz z zachowaniem bezpieczeństwa i poufności danych. W szczególności Beneficjent podejmie niezbędne działania w celu wykluczenia dostępu do SL2021 osób nieupoważnionych.

17. Zasady ochrony i udostępniania danych osobowych w związku z realizacją FEnIKS zostały ujęte w § 21.

§ 21.

Zasady ochrony i udostępniania danych osobowych

1. Relacje pomiędzy Stronami oraz ich odpowiedzialność w obszarze ochrony danych osobowych w związku z realizacją FEnIKS ustala się w oparciu o zasady uregulowane w rozdziale 18 ustawy, ogólnym rozporządzeniu o ochronie danych, innych przepisach prawa dotyczących danych osobowych i prywatności oraz Umowie. Beneficjent zobowiązuje się ustanowić, wdrożyć i stosować procedury wewnętrzne, dotyczące przetwarzania danych osobowych, zapewniające stosowanie ww. zasad.
2. W okresie obowiązywania Umowy, na podstawie art. 90 ust. 2 w związku z art. 87 ust. 1 ustawy, oraz w celu wykonywania zadań określonych w art. 4 rozporządzenia nr 2021/1060, Strony udostępniają sobie dane osobowe, w tym:
 - 1) Instytucja Pośrednicząca udostępnia Beneficjentowi zebrane dane osobowe w celu umożliwienia mu wykonywania obowiązków wynikających z Umowy,
 - 2) Beneficjent udostępnia Instytucji Pośredniczącej lub IZ zebrane dane osobowe (w tym te udostępnione mu przez wykonawców oraz partnerów) w celu umożliwienia im wykonywania zadań wskazanych w art. 8 ust. 1-2 ustawy.
3. Strona otrzymująca dane osobowe jest samodzielnym Administratorem udostępnionych danych, odrębnym od Strony udostępniającej te dane.

4. Udostępnianie danych osobowych w ramach FEnIKS odbywa się w formie pisemnej lub elektronicznej, z wykorzystaniem obowiązującego Strony sposobu komunikacji.
5. Zakres kategorii udostępnianych danych osobowych, wskazany w **załączniku nr 14** do Umowy, został ustalony z uwzględnieniem zasady minimalizacji danych, o której mowa w art. 5 ust. 1 lit. c ogólnego rozporządzenia o ochronie danych oraz maksymalnego zakresu kategorii danych osobowych, możliwych do przetwarzania w ramach FEnIKS, wskazanego w art. 87 ust. 2 ustawy. Ewentualne zmiany w **załączniku nr 14** do Umowy będą uzgadniane przez Strony oraz IZ⁸⁷ w trybie roboczym i nie wymagają aneksowania Umowy, a jedynie poinformowania Beneficjenta przez Instytucję Pośredniczącą o ich wprowadzeniu. Zmiana jest skuteczna z chwilą doręczenia informacji Beneficjentowi.
6. Strony mogą również udostępniać dane innym podmiotom, o których mowa w art. 89 ust. 1 ustawy⁸⁸ oraz organom Unii Europejskiej w zakresie niezbędnym do realizacji zadań związanych z wdrażaniem FEnIKS, określonych w przepisach prawa lub w Umowie.
7. Strony nie będą przekazywały danych - przetwarzanych w związku z realizacją FEnIKS - do państwa trzeciego i organizacji międzynarodowej innej niż Unia Europejska.
8. W przypadku stwierdzenia zdarzenia wskazującego na prawdopodobieństwo zaistnienia naruszenia ochrony danych osobowych, o którym mowa w art. 33 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych, w odniesieniu do danych osobowych udostępnianych w związku z realizacją FEnIKS i które dotyczy danych przetwarzanych w CST2021, lub którego wystąpienie u jednej ze Stron będzie miało negatywny wpływ na przetwarzanie danych u drugiej ze Stron, Strony zobowiązują się do wzajemnego informowania się o prawdopodobnym naruszeniu ochrony danych osobowych oraz o zakwalifikowaniu tego zdarzenia jako naruszenia, w celu jego wyjaśnienia i podjęcia środków zaradczych. Dodatkowo Strona u której zaistniało zdarzenie jest zobowiązana poinformować ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w przypadku jeśli może ono wpływać na funkcjonowanie CST2021 lub konieczne jest podjęcie działań przez gestora ww. systemu.
9. Wzajemne przekazywanie informacji o zdarzeniach wskazujących na prawdopodobieństwo zaistnienia naruszenia oraz o naruszeniach ochrony danych osobowych w zakresie FEnIKS, następuje w sposób określony w § 25 ust. 6. Zgłoszenia dokonywane są do Inspektora Ochrony Danych lub innej osoby wyznaczonej do kontaktu w zakresie ochrony danych osobowych.
10. Zdarzenia wskazujące na prawdopodobieństwo zaistnienia naruszenia oraz naruszenia ochrony danych osobowych w zakresie FEnIKS, które wystąpiły w CST2021, podlegają równoczesnemu zgłaszaniu do Service Desk dla CST2021 (SD2020) oraz w sposób wskazany w ust. 9.
11. Zdarzenia wskazujące na prawdopodobieństwo zaistnienia naruszenia oraz naruszenia z obszaru ochrony danych osobowych, a także inne zdarzenia i incydenty z zakresu bezpieczeństwa informacji, każda ze Stron samodzielnie obsługuje i zgłasza, a także zawiadamia osoby, których dane dotyczą, zgodnie z własnymi regulacjami wewnętrznymi.
12. Wzajemne informowanie, o którym mowa w ust. 8 powinno dotyczyć co najmniej takiego zakresu informacji, o którym mowa w art. 33 ust. 3 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych oraz podjęcia decyzji przez Stronę u której wystąpiło naruszenie, o zawiadomieniu Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (PUODO) lub osób, których dane dotyczą.

⁸⁷ Obowiązek uzgodnienia z IZ obejmuje jedynie dane zamieszczane w CST2021.

⁸⁸ Zamieszczenia danych w CST2021 automatycznie oznacza ich udostępnienie IZ FEnIKS

13. Strony zobowiązują się do wzajemnego informowania w sposób wskazany w ust. 9, o wszelkich czynnościach lub postępowaniach prowadzonych w szczególności przez PUODO, urzędy państwowe, Policję lub sąd w odniesieniu do udostępnianych danych osobowych, które mogą mieć negatywny wpływ na ich przetwarzanie w związku z realizacją FEnIKS.
14. Strony zobowiązują się do wzajemnego informowania, w sposób wskazany w ust. 9, o żądaniach realizacji praw osób, których dane dotyczą, dochodzonych zgodnie art. 15-22 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych – w szczególności w odniesieniu do danych osobowych umieszczonych w CST2021 – mających wpływ na przetwarzanie danych udostępnionych w związku z realizacją FEnIKS przez drugą Stronę, a także – o ile będzie to konieczne – do wymiany informacji w zakresie obsługi wniosków z art. 15-22 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych. Obowiązek ten dotyczy żądań, które mają wpływ na ograniczenie albo brak możliwości przetwarzania danych w związku z realizacją FEnIKS.
15. Strony oświadczają, że zaimplementowały odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, zapewniające adekwatny stopień bezpieczeństwa, odpowiadający ryzyku związanemu z przetwarzaniem danych osobowych, o których mowa w art. 32 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych.
16. Każda ze Stron ponosi pełną odpowiedzialność za prowadzone przez siebie procesy przetwarzania danych oraz za właściwą realizację Umowy, zgodnie z jej warunkami. Tym niemniej, Strony zobowiązują się do wzajemnej pomocy, o ile będzie ona potrzebna, w zakresie realizacji obowiązków wynikających z przepisów prawa i Umowy, w szczególności tych wskazanych w art. 35-36 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych.
17. Beneficjent uwzględnia fakt przetwarzania danych osobowych w realizowanych przez siebie procesach, w szczególności w CST2021, w tym – zgodnie z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych i ustawą – realizuje zadania przypisane administratorowi, w tym:
 - 1) stosuje odpowiednie zabezpieczenia organizacyjne i techniczne, przy założeniu, że zabezpieczenia organizacyjne i techniczne po stronie CST2021 zapewnia minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, występujący w roli gestora CST2021 odpowiedzialnego za administrowanie nim,
 - 2) ustanawia system upoważnień do przetwarzania danych osobowych obejmujący swoim zakresem przetwarzanie danych osobowych w CST2021 w zakresie czynności przetwarzania, które realizuje,
 - 3) wypełnia – albo w momencie zbierania danych osobowych (najpóźniej w chwili ich zebrania), albo bezpośrednio przed ich zebraniem⁸⁹ – obowiązek informacyjny w imieniu własnym a także w imieniu Instytucji Pośredniczącej oraz IZ wobec osób, których dane pozyskuje i udostępnia Instytucji Pośredniczącej oraz IZ. W celu zrealizowania tego obowiązku Beneficjent może wykorzystać wzór klauzuli, która stanowi **załącznik nr 15** do Umowy lub własny, stosowany przez Beneficjenta, wzór klauzuli informacyjnej, o ile będzie on zawierał wszystkie elementy i informacje ujęte w załączniku o którym mowa powyżej. Ewentualne zmiany w **załączniku nr 15** do Umowy będą uzgadniane przez Strony i IZ w trybie roboczym i nie wymagają zmiany

⁸⁹ Jeśli Beneficjent przetwarzał dane osobowe w innym celu niż realizacja FEnIKS, to wykonuje obowiązek informacyjny, o którym mowa § 21 ust. 17 pkt. 3, zgodnie z art. 13 ust. 3 – lub w niektórych przypadkach – art. 14 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych.

Umowy a jedynie poinformowania Beneficjenta przez Instytucję Pośredniczącą o ich wprowadzeniu. Zmiana jest skuteczna z chwilą doręczenia informacji Beneficjentowi.

18. Na żądanie Instytucji Pośredniczącej Beneficjent umożliwi jej weryfikację przyjętych przez siebie procedur wewnętrznych odnoszących się do ochrony i przetwarzania danych osobowych, w zakresie w jakim dotyczą one realizacji przez Beneficjenta obowiązków administratora danych osobowych w ramach realizacji Projektu, w szczególności w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i poufności danych osobowych w CST2021.

§ 22.

Prawa autorskie⁹⁰

1. Beneficjent zobowiązuje się do zawarcia z Instytucją Pośredniczącą odrębnej umowy przeniesienia autorskich praw majątkowych do utworów wytworzonych w ramach Projektu, z jednoczesnym udzieleniem licencji na rzecz Beneficjenta na korzystanie z ww. utworów. Umowa, o której mowa w zdaniu pierwszym, jest zawierana na wniosek Instytucji Pośredniczącej złożony w formie pisemnej.
2. W przypadku zlecenia części zadań w ramach Projektu wykonawcy obejmujących m.in. opracowanie utworu Beneficjent zobowiązuje się do zastrzeżenia w umowie z wykonawcą, że autorskie prawa majątkowe do ww. utworu przysługują Beneficjentowi.

§ 23.

Rozwiązanie Umowy

1. Beneficjent może rozwiązać Umowę w formie pisemnej lub elektronicznej pod rygorem nieważności z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia.
2. Instytucja Pośrednicząca może rozwiązać Umowę ze skutkiem natychmiastowym w formie pisemnej lub elektronicznej pod rygorem nieważności w przypadku złożenia przez Beneficjenta dokumentów, wykazujących znamiona poświadczenia nieprawdy w celu uzyskania dofinansowania lub podania nieprawdziwych informacji we wniosku o dofinansowanie.
- 2a. Instytucja Pośrednicząca może rozwiązać Umowę ze skutkiem natychmiastowym w formie pisemnej lub elektronicznej pod rygorem nieważności, w przypadku przyjęcia lub obowiązywania u Beneficjenta, w okresie kwalifikowania wydatków, dyskryminujących aktów prawa miejscowego.⁹¹
- 2b. Instytucja Pośrednicząca może rozwiązać Umowę ze skutkiem natychmiastowym w formie pisemnej lub elektronicznej pod rygorem nieważności, w przypadku przyjęcia lub obowiązywania w jednostce samorządu terytorialnego, przez którą Beneficjent jest kontrolowany lub od której jest zależny, w okresie kwalifikowania wydatków, dyskryminujących aktów prawa miejscowego.⁹²

⁹⁰ Wykreślić jeżeli nie dotyczy.

⁹¹ Dotyczy beneficjentów będących jednostkami samorządu terytorialnego. W pozostałych przypadkach należy wykreślić.

⁹² Dotyczy beneficjentów będących jednostkami organizacyjnymi, powiatu albo województwa zgodnie z przepisami odpowiednio ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym oraz ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa. W pozostałych przypadkach należy wykreślić.

3. Instytucja Pośrednicząca w przypadku istotnych naruszeń postanowień Umowy przez Beneficjenta może rozwiązać z nim Umowę ze skutkiem natychmiastowym. Rozwiązanie Umowy następuje w formie pisemnej lub elektronicznej pod rygorem nieważności. Za istotne naruszenia Umowy przyjmuje się w szczególności:
 - 1) opóźnienie w realizacji Projektu w stosunku do Harmonogramu Projektu o okres dłuższy niż 6 miesięcy albo gdy inne okoliczności czynią zasadnym przypuszczenie, że zakończenie realizacji zakresu rzeczowego Projektu nie nastąpi w terminie wynikającym z Harmonogramu Projektu,
 - 2) niestosowanie się do zaleceń lub rekomendacji podmiotów, o których mowa w §16 ust. 1,
 - 3) złożenie dokumentów wykazujących znamiona poświadczenia nieprawdy na etapie realizacji Projektu,
 - 4) wykorzystanie w całości lub w części przekazanych środków na cel inny niż określony w Projekcie lub niezgodnie z Umową,
 - 5) zaistnienie nadużycia finansowego lub podejrzenie jego wystąpienia w szczególności w związku z przygotowaniem, wyborem lub realizacją Projektu,
 - 6) brak przestrzegania zasad równościowych, w tym zapewnienia obowiązku niedyskryminacji i poszanowania praw podstawowych, w szczególności poprzez podjęcie działań dyskryminujących, sprzecznych z zasadami równościowymi.
4. Z zastrzeżeniem § 18 ust. 1, w przypadkach rozwiązania Umowy w trybach, o których mowa w ust. 1 – 3, Beneficjent zobowiązany jest do zwrotu przekazanego dotychczas dofinansowania wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych naliczanymi od dnia przekazania dofinansowania w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania do zwrotu, na rachunek bankowy wskazany przez Instytucję Pośredniczącą.⁹³
5. W przypadku braku zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami w terminie, o którym mowa w ust. 4 Instytucja Pośrednicząca podejmie czynności zmierzające do odzyskania należnych środków dofinansowania z wykorzystaniem dostępnych środków prawnych.
6. W razie rozwiązania Umowy w przypadkach, o których mowa w ust. 2 – 3 Beneficjentowi nie przysługuje odszkodowanie. Beneficjentowi nie przysługuje odszkodowanie również w razie rozwiązania Umowy w przypadku, o którym mowa w ust. 1, chyba że przyczyną rozwiązania Umowy było jej niewykonanie lub nienależyte wykonanie przez Instytucję Pośredniczącą, a szkoda została wyrządzona na skutek winy umyślnej tej Instytucji.
7. Umowa może zostać rozwiązana za porozumieniem Stron w formie pisemnej lub elektronicznej pod rygorem nieważności. Z zastrzeżeniem § 18 ust. 1, Strony ustalają zasady, na jakich następuje zwrot otrzymanego przez Beneficjenta dofinansowania.
8. Umowa wygasa w przypadku wykonania przez Strony wszelkich wynikających z niej zobowiązań.

§ 24.

⁹³ W przypadku, gdy wysokość odsetek będzie wyższa niż wysokość odsetek maksymalnych, zgodnie z Kodeksem cywilnym należą się odsetki maksymalne.

Zabezpieczenie wykonania Umowy⁹⁴

Warunkiem przekazania dofinansowania jest ustanowienie przez Beneficjenta zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań wynikających z Umowy.⁹⁵

§ 25.

Postanowienia końcowe

1. W przypadku, gdy:

- 1) podczas weryfikacji wniosku o płatność końcową, kwota rzeczywiście poniesionych wydatków kwalifikowalnych okaże się niższa niż maksymalna kwota, o której mowa w § 5 ust. 2 lub
- 2) na skutek zmiany Umowy nastąpi zmniejszenie kwoty, o której mowa w § 5 ust. 2 lub nastąpi zmniejszenie kwoty, o której mowa w § 6 ust. 1

Instytucja Pośrednicząca dokona niezwłocznie ponownego obliczenia limitów w kategoriach wydatków objętych limitami. Stanowisko Instytucji Pośredniczącej w tym zakresie jest wiążące dla Beneficjenta. W przypadku, gdy Beneficjent otrzymał refundację wydatków w kategorii ograniczonej limitami w wyższej kwocie niż dopuszczalna zgodnie z nowo obliczonymi limitami, różnica podlega zwrotowi bez odsetek w terminie i na zasadach określonych przez Instytucję Pośredniczącą. Po bezskutecznym upływie terminu na zwrot postanowienia § 18 stosuje się odpowiednio. Instytucja Pośrednicząca jest uprawniona do pomniejszenia z kwoty do wypłaty przysługującej Beneficjentowi z tytułu zatwierdzenia wniosku o płatność końcową o kwotę stanowiącą ww. różnicę.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, Instytucja Pośrednicząca dokona ponownego obliczenia maksymalnej kwoty wydatków kwalifikowalnych, o której mowa w § 5 ust. 2, a następnie na podstawie jednostronnego oświadczenia woli dokona zmiany wysokości maksymalnej kwoty wydatków kwalifikowalnych, o czym poinformuje Beneficjenta w formie pisemnej.
3. Wszelkie zmiany Umowy wymagają formy pisemnej lub elektronicznej pod rygorem nieważności i są wprowadzane w formie aneksu, z zastrzeżeniem § 4 ust. 9, 10 i 12, § 6 ust. 2 i 3, § 7 ust. 17, § 19 ust. 7 i 12, § 25 ust. 2 oraz zmian w Opisie Projektu w zakresie w nim określonym, które następują w formie wskazanej w tych postanowieniach, w drodze jednostronnego oświadczenia woli.
4. Wszelkie wątpliwości powstałe w trakcie realizacji Projektu oraz związane z interpretacją Umowy będą rozstrzygane w pierwszej kolejności w drodze konsultacji pomiędzy Stronami.
5. Jeżeli Strony nie dojdą do porozumienia w drodze konsultacji, spory będą poddane rozstrzygnięciu przez sąd powszechny właściwy dla siedziby Instytucji Pośredniczącej.
6. Wszelkie oświadczenia składane przez Strony w związku z wykonywaniem Umowy wymagają zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności, chyba że Umowa lub przepis prawa powszechnie obowiązującego dla złożenia oświadczenia wymaga zachowania innej niż pisemna forma szczególnej lub przewiduje inny niż nieważność skutek niezachowania formy pisemnej. Oświadczenia złożone w formie elektronicznej są równoważne z oświadczeniami woli złożonymi w formie pisemnej. Oświadczenia składane

⁹⁴ Nie dotyczy jednostek sektora finansów publicznych.

⁹⁵ Forma zabezpieczenia zostanie wskazana przez Instytucję Pośredniczącą po uzgodnieniu z Beneficjentem.

w formie pisemnej lub innej formie szczególnej wymagającej sporządzenia dokumentu i własnoręcznego podpisu na dokumencie powinny być doręczane na adres właściwej Strony wskazany w komparycji Umowy. Strony zobowiązują się do wzajemnego informowania się o każdej zmianie adresu. W razie zaniedbania tego obowiązku dokument doręczony na adres dotychczasowy uważa się za doręczony prawidłowo. Oświadczenia składane w formie elektronicznej doręcza się wyłącznie za pośrednictwem SL2021, ePUAP lub z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego o której mowa w ustawie z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 569 z późn. zm.).

7. Umowę sporządzono w dwóch egzemplarzach, po jednej dla każdej ze Stron/ Umowę sporządzono w postaci elektronicznej, opatrzonej kwalifikowanymi podpisami elektronicznymi.⁹⁶
8. Załączniki stanowią integralną część Umowy.
9. Umowa wchodzi w życie z dniem jej podpisania przez Strony, w dniu podpisania przez ostatnią ze Stron.

Spis załączników

1. Dokument potwierdzający umocowanie przedstawiciela Instytucji Pośredniczącej do działania w jej imieniu i na jej rzecz (pełnomocnictwo, odpis z KRS, inne).
2. Dokument potwierdzający umocowanie przedstawiciela Beneficjenta do działania w jego imieniu i na jego rzecz (pełnomocnictwo, odpis z KRS, inne).
3. Harmonogram Realizacji Projektu.
4. Harmonogram Płatności.
5. Kopia umowy z bankiem/zaświadczenia z banku o posiadaniu przez Beneficjenta rachunku bankowego, dla potrzeb przekazywania zaliczki./ Kopia umów z bankiem/bankami lub zaświadczeń z banku/banków o posiadaniu przez Beneficjenta rachunków bankowych dla potrzeb przekazywania zaliczki w formie płatności oraz zaliczki w formie dotacji celowej.⁹⁷
6. Kopia umowy z bankiem/zaświadczenia z banku o posiadaniu przez Beneficjenta rachunku bankowego dla potrzeb przekazywania refundacji poniesionych wydatków.
7. Opis Projektu.
8. Wzór oświadczenia o zmianie rachunku bankowego Beneficjenta.
9. Harmonogram uzyskiwania decyzji administracyjnych.⁹⁸
10. Oświadczenia o kwalifikowalności podatku od towarów i usług.

⁹⁶ Niepotrzebne należy wykreślić.

⁹⁷ Niepotrzebne wykreślić.

⁹⁸ Należy wykreślić, jeżeli nie dotyczy.

11. Oświadczenia o kwalifikowalności podatku od towarów i usług składane wraz z wnioskiem o płatność końcową.
12. Zestawienie wskaźników do monitorowania postępu rzeczowego Projektu.
13. Wykaz pomniejszenia wartości dofinansowania projektu w zakresie obowiązków komunikacyjnych beneficjentów FE.
14. Zakres kategorii udostępnianych danych osobowych.
15. Wzór klauzuli informacyjnej.
16. Katalog kosztów pośrednich.
17. Wyciąg z Podręcznika wnioskodawcy i beneficjenta Funduszy Europejskich na lata 2021-2027 w zakresie informacji i promocji.
18. Wzór Harmonogramu Płatności w SL2021 wraz z instrukcją wypełniania.
19. Wzór zakresu danych – Baza personelu wraz z instrukcją wypełniania.

Beneficjent

.....

(podpis, data)

Instytucja Pośrednicząca

.....

(podpis, data)